

Bijlagenboek bij Jaarstukken 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Bijlage 1 Toelichting Reserves	3
Bijlage 2 Toelichting Voorzieningen.....	32
Bijlage 3 Toelichting Overlopende Passiva.....	36
Bijlage 4 Controleverklaring.....	60
Bijlage 5 Statenbesluit	61
Bijlage 6 Amendementen en moties	62
Bijlage 7 Afkortingenlijst.....	63

Bijlage 1 Toelichting Reserves

Algemene reserve

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Algemene reserve	217.819	194.834	183.362	229.290
Totaal	217.819	194.834	183.362	229.290

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
9-1 Algemene middelen	194.834	183.362	11.472
Totaal	194.834	183.362	11.472

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
Algemene reserve	0	0	229.290	229.290

Toelichting

Onderwerp:	Algemene reserve
Inhoud en doel	Algemene buffer voor het verrekenen van begrotings- en rekeningssaldi en voor het opvangen van niet in de begroting opgenomen risico's en tegenvallers.
Functie	Buffer
Voeding	Risico reserveringen, historisch gerealiseerde rekeningresultaten
Besluitvorming/instellingsjaar	Niet van toepassing.
Looptijd	9999
Omvang	Per eind 2023 heeft de reserve een omvang van afgerond € 229 mln.
Toelichting onttrekkingen	In 2023 zijn de volgende onttrekkingen aan de reserve verwerkt: <ul style="list-style-type: none"> • € 117,5 mln vanuit de originele begroting 2023; • € 36,8 mln vanuit de Voorjaarsnota 2023 inclusief amendement 755; • € 0,3 mln vanuit de Najaarsnota 2023; • € 28,7 mln ter aanvulling van de bufferreserve Weerstandscapaciteit.
Toelichting toevoegingen	In 2023 zijn de volgende toevoegingen aan de reserve verwerkt: <ul style="list-style-type: none"> • € 108,3 mln vanuit de originele begroting 2023; • € 55,6 mln vanuit de Voorjaarsnota 2023, waaronder het rekeningresultaat 2022; • € 31 mln vanuit de Najaarsnota 2023.
Toelichting beklemdheid	Met de instelling van een aparte Bufferreserve Weerstandscapaciteit is het saldo in de Algemene reserve vrij besteedbaar. Hierbij zij opgemerkt dat in het Statenvoorstel bij de Jaarstukken voorstellen opgenomen kunnen zijn (waaronder beklemmingen) die een beslag leggen op een deel van dit saldo. Dit geldt eveneens voor verrekeningen van meerjarige begrotingssaldi, zoals die zijn opgenomen in de laatst vastgestelde begroting.

Bufferreserve Weerstandscapaciteit

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Bufferreserve Weerstandscapaciteit	0	60.780	0	60.780
Totaal	0	60.780	0	60.780

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
9-1 Algemene middelen	60.780	0	60.780
Totaal	60.780	0	60.780

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
Bufferreserve Weerstandscapaciteit	60.780	0	0	60.780

Toelichting

Onderwerp:	Bufferreserve Weerstandscapaciteit
Inhoud en doel	Het afdekken van incidentele risico's die zijn opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing conform paragraaf 4.4 in de Financiële Verordening provincie Zuid-Holland.
Functie	Buffer
Voeding	Overheveling middelen vanuit de risicoreserves: Innovation Quarter, Energiefonds, Revolverend Verenfonds, Overcommittering OP-West en Nazorg stortplaatsen. En aanvullende storting vanuit de Algemene reserve.
Besluitvorming/instellingsjaar	2023
Looptijd	9999
Omvang	Per eind 2023 heeft de reserve een omvang van afgerond € 61 mln.
Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing.
Toelichting toevoegingen	<ul style="list-style-type: none"> In de Voorjaarsnota 2023 is de instelling en vorming van deze reserve door PS vastgesteld. Daarbij is op basis van de toen gedane actualisatie van de risico's een weerstandsvermogen gevormd van € 32,1 mln. Op basis van de actualisatie van de incidentele risico's is in de jaarrekening 2023 € 28,7 mln toegevoegd.
Toelichting beklemdheid	De omvang van de bufferreserve is gebaseerd op het benodigde weerstandsvermogen, zoals dat is toegelicht in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in de jaarstukken (risiconorm 1,0).

Beheerplannen Natura 2000 en PAS*Verloop reserve*

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Beheerplannen Natura 2000 en PAS	10.528	0	0	10.528
Totaal	10.528	0	0	10.528

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Niet van toepassing.

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
Beheerplannen Natura 2000 / PAS	10.498	30	0	10.528

Toelichting

Onderwerp:	Beheerplannen Natura 2000 / PAS
Inhoud en doel	Doel is activiteiten te bekostigen, in het kader van Natura-2000 de uitvoering van de (met elkaar samenhangende) beheersplannen en -maatregelen Programmatische Aanpak Stikstof. Conform de Decemercirculaire 2014 zijn er middelen vanuit het Rijk beschikbaar gesteld voor dit doel.
Functie	Spaar
Voeding	Programmabudget
Besluitvorming/instellingsjaar	Jaarrekening 2012
Looptijd	2027
Omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de reserves € 10,5 mln en daalt naar € 0 mln ultimo 2030.
Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting beklemdheid	In deze wet is opgenomen dat Gedeputeerde Staten verantwoordelijk zijn voor het treffen van (instandhoudings) maatregelen die zijn vastgelegd in de Natura 2000 beheerplannen. Op grond van die wettelijke taak zijn alle middelen bestuurlijk beklemd.

Bereikbaarheid

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Bereikbaarheid	43.991	12.844	4.542	52.292
Totaal	43.991	12.844	4.542	52.292

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
2-1 Snel van A naar B	12.203	4.117	8.086
2-2 Beheer en onderhoud: op orde en duurzaam	641	0	641
2-3 Veilig en duurzaam	0	425	-425
Totaal	12.844	4.542	8.302

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
Bereikbaarheid	41.796	0	10.496	52.292

Toelichting

Onderwerp:	Bereikbaarheid
Inhoud en doel	Het doel van deze programmareserve is meevallers in de exploitatie te reserveren voor bereikbaarheidsactiviteiten. Dit kunnen vrije middelen zijn die ingezet kunnen worden voor nieuwe of reeds bestaande bereikbaarheidsdoelen. Het kunnen ook middelen zijn die voor een specifieke activiteit worden gereserveerd, deze middelen zijn dan bestuurlijk of juridisch verplicht. De programmareserve is ingesteld als instrument om middelen voor bereikbaarheid te kunnen behouden voor bereikbaarheidsdoeleinden, conform het Hoofdlijnenakkoord 2011-2015. De looptijd is doorlopend, daarom is 9999 ingevuld.
Functie	Spaar
Voeding	Programmabudget

Besluitvorming/instellingsjaar	Najaarsnota 2011
Looptijd	9999
Omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de reserve € 52,3 mln en daalt naar € 23,2 mln per ultimo 2038. Van dit saldo is ultimo 2038 nog € 1,5 mln vrij inzetbaar.
Toelichting onttrekkingen	<p>De onttrekking aan de reserve bedraagt € 4,5 mln, waarvan € 3,2 mln conform begroting en € 1,3 mln als resultaat van de Beleidsdoelen 2-1 en 2-3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zuid-Holland Bereikbaar € 0,9 mln. • Snelfietsroute Algerabrug (Rotterdam) € 0,7 mln. • KTA Algeracorridor € 0,4 mln. • SLA-Dockingstation ZES Alblasserdam € 0,4 mln. • Smart Mobility (digitalisering overheden) € 0,2 mln. • Bijdrage aan RWS voor mobiliteitsmanagement A20 NKG € 0,1 mln. • Luchtvaartbeleid (Burgermeetnet) € 0,1 mln. • Bijdrage aan RWS voor mobiliteitsmanagement A20 NKG € 0,1 mln. • KTA logistiek Reeferhub Dutch Fresh Port – nachtdistributie Maasvlakte2 € 0,1 mln. • Connected Transport Corridors Z-H € 0,1 mln. • Luchtvaart € 0,1 mln. • Resultaat Ambitie 2 € 1,3 mln.
Toelichting toevoegingen	<p>De storting in de reserve bedraagt € 12,8 mln, waarvan € 12,2 mln conform begroting en € 0,6 mln van Beleidsdoel 2-2 (energietransitie infrastructuur).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nieuwe multimodale brug in Rotterdam € 10 mln. • Exploitatieprojecten € 0,5 mln. • Structurele storting € 0,1 mln. • Algeracorridor € 0,8 mln. • Onderzoekagenda bereikbaarheid 2023 € 0,8 mln. • Energietransitie infrastructuur 2 € 0,6 mln.
Toelichting beklemdheid	<p>Bestuurlijk verplicht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oeververbinding Rotterdam € 10 mln. Conform de toezegging in het BO-MIRT worden middelen gereserveerd voor de nieuwe multimodale brug in Rotterdam (Kadernota 2024-2027). • Fietsinfrastructuur € 8 mln. Bij de Begroting 2018 is met A577 'Cofinanciering Rijksmiddelen Investerings Fietsinfrastructuur (voor uitvoering Fietsplan 2016-2025) € 8 mln toegevoegd aan het programma Fiets. • N468 € 7,4 mln. Voor het onderhoud en de verbetering van de N468 ten behoeve van de overdracht wordt € 7,4 mln uit de reserve ingezet (Voorjaarsnota 2018, Kaderbesluit Infrastructuur 2019 en Najaarsnota 2019). • Energietransitie mobiliteit € 5,1 mln. Bij Kaderbesluit infrastructuur 2017 is € 6 mln beschikbaar gesteld voor energiemaatregelen bij beheer- en onderhoudsprojecten. Om een bredere inzet van deze middelen voor de energietransitie mogelijk te maken zijn de middelen overgezet van de reserve Beheer en onderhoud naar de reserve Bereikbaarheid. • Pilot elektrificatie laadinfrastructuur Goederenvervoer over water/MEC Verduurzaming binnenvaart € 2,4 mln. Voor de pilot en de verduurzaming is in totaal € 3 mln beschikbaar, waarvan € 0,6 mln als subsidie in het project SLA-Dockingstation ZES Alblasserdam is ingezet. De resterende middelen worden ingezet in de periode 2025-2029. • Snelfietsroute F263.5 SFR Rotterdam-Gouda € 2,2 mln. Via de provinciefondsuitkering ontvangen rijksbijdrage voor de snelfietsroute (Voorjaarsnota 2018). Het projectbudget is met deze bijdrage verhoogd, waardoor de netto investering voor dit project stijgt. De hogere kapitaallasten als gevolg van de hogere netto investering worden gedekt door de gereserveerde middelen vrij te laten vallen als het project afgerond is. • Opbrengst verkoop steunpunt Gnephoek € 1,2 mln. Het steunpunt moest wijken voor de komst van de Maximabrug. De opbrengst is nodig voor de bouw van een nieuw steunpunt (Voorjaarsnota 2015). • Innovatieve aanpak A15 € 1 mln. Het Rijk en de provincie (samen met Drechtsteden en bedrijven) hebben afgesproken middelen beschikbaar te stellen

	<p>voor onder andere kleine infrastructurele maatregelen en spitsmijden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • P+R en hubs Algeracorridor (Korte Termijn Aanpak) € 1 mln. Voor dit project is een nieuw investeringsproject opgenomen in het PZI 2024-2039 dat naar verwachting in 2025 is afgerond. Dit leidt tot hogere afschrijvingslasten vanaf 2026. Om deze te dekken valt deze reservering vrij ten gunste van de algemene middelen in het jaar dat het project wordt geactiveerd. • Algeracorridor KTA € 0,4 mln. Bij Kadernota 2024-2027 is € 0,8 mln omgezet van investerings- naar exploitatiemiddelen. De subsidieverlening voor Vraagbeïnvloedingspakket mobiliteitsmaatregelen KT Algeracorridor (Grote Kruising Krimpen) is in 2023 toegekend. De resterende middelen blijven beklemd in de reserve. • Snelfietsroute Algerabrug (Rotterdam) € 0,7 mln. Betreft de snelfietsroute Algerabrug- Capelsebrug Capelle a/d IJssel. • Overdracht wegen € 0,7 mln. Voor de overdracht van wegen in het kader van de Wet herverdeling wegen (WHW) is bij Kaderbesluit 2020 € 1 mln beschikbaar gesteld, waarvan € 0,3 mln is gerealiseerd. • Afkoop beheer en onderhoud brug HOV corridor Noordwijk-Schiphol € 0,5 mln. Met de provincie Noord-Holland is een overeenkomst afgesloten over de afkoop van het beheer en onderhoud aan de brug in de HOV corridor Noordwijk-Schiphol. • Connected transport € 0,3 mln. In het najaar van 2019 hebben Rijk en regio onder meer afspraken gemaakt over de digitalisering van het wegbeheer in Zuid-Holland. Via het provinciefonds heeft de provincie een bijdrage ontvangen van € 0,4 mln, waarvan € 0,1 mln in 2023 wordt ingezet. • Korte Termijn aanpak Mobiliteit en Verstedelijking 2022 en 2023 € 0,3 mln. Van de oorspronkelijk geraamde onttrekking 2023 van € 1 mln wordt € 0,7 mln ingezet voor de Algeracorridor. Het restant van € 0,3 mln blijft, samen met de te vervallen geraamde onttrekkingen 2024-2027 van in totaal € 4 mln in de reserve beschikbaar voor MoVe. • Algeracorridor KTA aanpassen R-Net bussen € 0,3 mln. Betreft de verplaatsing van het P+R terrein en aanpassingen voor openbaar vervoer. • Bijdrage aan RWS voor mobiliteitsmanagement A20 NKG € 0,2 mln De bijdrage wordt ingezet voor mobiliteitsmanagement op het traject A20 Nieuwerkerk a/d IJssel – Gouda. • Afrondingen hierboven opgenomen bedragen € 0,1 mln.
--	---

Egalisatiereserve beheer en onderhoud

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Egalisatiereserve beheer & onderhoud	91.621	41.555	2.524	130.653
Totaal	91.621	41.555	2.524	130.653

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
2-2 Beheer en onderhoud: op orde en duurzaam	41.555	2.524	39.031
Totaal	41.555	2.524	39.031

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
Egalisatiereserve beheer en onderhoud	130.653	0	0	130.653

Toelichting

Onderwerp:	Egalisatiereserve beheer en onderhoud
Inhoud en doel	De door PS vastgestelde Nota budgetbehoefte geeft een gemiddeld jaarbudget voor beheer en onderhoud. Door de toestandsafhankelijke aanpak van het onderhoud, waarbij het areaal op het economisch meest rendabele moment wordt onderhouden, ontstaan pieken en dalen in de jaarlijkse uitgaven. Bij het Kaderbesluit infrastructuur 2016 is besloten een egalisatiereserve te vormen om deze schommelingen op te vangen en voor de provinciale begroting een gelijkmatige lastenontwikkeling te presenteren. De egalisatiereserve Beheer en onderhoud is per 2016 ingesteld. Eens in de vier jaar wordt de meerjarige budgetbehoefte voor het dagelijks en planmatig beheer en onderhoud berekend en aan PS voorgelegd. De looptijd van de egalisatiereserve is doorlopend.
Functie	Egalisatie
Voeding	Programmaresultaat / programmabegroting
Besluitvorming/instellingsjaar	Begroting 2017
Looptijd	9999
Omvang	De omvang van de reserve ultimo 2023 bedraagt € 130,7 mln. De uitgaven voor beheer en onderhoud van wegen en vaarwegen kennen pieken en dalen o.a. vanwege toestandsafhankelijk onderhoud (we voeren planmatig onderhoud uit wanneer uit inspectie blijkt dat dit nodig is). Het bedrag in de reserve is nodig om de komende jaren de pieken in de onderhoudskosten op te vangen.
Toelichting onttrekkingen	De onttrekking van € 2,5 mln aan de reserve is conform de begrote onttrekking. Het bedrag bestaat uit: <ul style="list-style-type: none"> • € 1,2 mln: arbeidscapaciteit: In de periode 2022-2025 wordt jaarlijks € 1,2 mln onttrokken voor het programma Beweegbare kunstwerken; • € 0,6 mln: eenmalige afschrijvingslasten samenhangend met de verkoop van steunpunt Bergambacht; • € 0,4 mln: Parallelstructuur A12 onderzoek thermisch gereinigde grond; • € 0,3 mln: Overdracht N453
Toelichting toevoegingen	De storting in de reserve bedraagt € 41,6 mln. Dit bedrag is een optelsom van de begrote storting vanwege pieken en dalen in het meerjarenonderhoudsprogramma (€ 34,4 mln) en het rekeningresultaat van beleidsdoel 2.2 (€ 7,2 mln). Het rekeningresultaat wordt nader gespecificeerd in de toelichting op de afwijkingen. Zie Ambitie 2.
Toelichting beklemmdheid	De middelen zijn bestuurlijk verplicht om het door PS vastgestelde kwaliteitsniveau voor het beheer en onderhoud te kunnen handhaven zoals is vastgesteld bij de Nota Kapitaalgoederen 2019. In 2024 wordt een geactualiseerde Nota Kapitaalgoederen bestuurlijk ter besluitvorming aan PS worden voorgelegd waarbij deze egalisatiereserve tevens zal worden betrokken.

Groene ambities

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Groene ambities	44.900	10.273	16.169	39.005
Totaal	44.900	10.273	16.169	39.005

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
5-1 Gezonde natuur	2.620	9.717	-7.097
5-2 Toekomstbestendige landbouw	1.083	3.270	-2.187
7-2 Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving	6.570	3.182	3.388
Totaal	10.273	16.169	-5.895

Beklemde reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
Groene ambities	31.905	5.100	2.000	39.005

Toelichting

Onderwerp:	Groene ambities
Inhoud en doel	Het onderdeel Groene ambities binnen programmareserve 1 is bestemd voor het provinciale aandeel in het Uitvoeringsprogramma Groen (UPG).
Functie	Spaar
Voeding	Programmabudget 50% en financiële ruimte 50%
Besluitvorming/instellingsjaar	Voorjaarsnota 2007
Looptijd	2038
Omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de reserve € 39 mln en daalt naar € 2 mln per ultimo 2028.
Toelichting onttrekkingen	<p>De onttrekking aan de reserve bedraagt € 16,2 mln met een totaal resultaat van € 3,8 mln. Van het totaal resultaat is € 0,8 mln bij Beleidsdoel 5,1 en 5.2 gerealiseerd en € 3 mln bij Beleidsdoel 7.2. De totale onttrekking bestaat op hoofdlijnen uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • € 5,3 mln Natuur: Ontwikkelopgave en NNN • € 3,3 mln Bevorderen Biodiversiteit: Verbeterplan Boerenlandvogels • € 1,1 mln Wet Natuur / soortenbeleid / Faunabeheer • € 2,2 mln Vitale Landbouw • € 1,1 mln Klimaat, Water & bodemdaling veenbodems • € 3,2 mln Realisatie Recreatie en Sport
Toelichting toevoegingen	<p>De storting in de reserve bedraagt € 10,3 mln met mede als gevolg van het Gesloten Systeem Groen een totaal resultaat van € 6,4 mln. Van het totaal resultaat is € 3,7 mln bij Beleidsdoelen 5.1 en 5.2 en € 2,7 mln bij Beleidsdoel 7.2. De totale storting bestaat op hoofdlijnen uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • € 1,8 mln Natuur • € 0,7 mln Faunabeheer • € 1,1 mln Vitale Landbouw • € 6,5 mln Recreatie en sport waarvan € 3,8 mln Transitiekosten Frictiekosten GZH (Begroot tot 2028) • € 0,2 mln divers
Toelichting beklemde	<p>Ultimo 2023 is het saldo van de reserve Groene Ambities is € 39,0 mln.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daarvan is € 5,1 mln juridisch verplicht ter dekking van verleende subsidies en inkoop. • Daarvan is € 31,5 bestuurlijk verplicht; € 17,6 mln betreft de uitname uit de reserve Groene Ambities die gestort worden in de reserve NNN conform het KaderBesluit Groen '18, € 2,7 mln betreft dekking voor de aankoop van weidevogelkerngebieden conform het KaderBesluit Groen '18 en het overige voor o.a. dekking hogere lasten faunafonds / wet natuurbescherming; overig € 11,2 mln. • Niet verplicht € 2 mln.

InnovationQuarter

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
InnovationQuarter	3.000	0	3.000	0
Totaal	3.000	0	3.000	0

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
9-1 Algemene middelen	0	3.000	-3.000
Totaal	0	3.000	-3.000

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
InnovationQuarter	0	0	0	0

Toelichting

Onderwerp:	InnovationQuarter
Inhoud en doel	Voor de ambitie om innovatie in het bedrijfsleven te stimuleren in de provincie Zuid-Holland is het fonds InnovationQuarter (IQ) opgericht. De reserve InnovationQuarter is bedoeld ter afdekking van de risico's gerelateerd aan dit fonds. Zie voor verdere specifieke informatie ook de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in de Begroting/Jaarrekening (risico 6).
Functie	Buffer
Voeding	Programmabudget: herallocatie middelen Economie van in totaal € 4,7 mln (2013 tot en met 2016). Dit deel is bij Jaarrekening 2020 opgenomen in een voorziening. Huidige voeding uit financiële ruimte (bij Voorjaarsnota € 3 mln).
Besluitvorming/instellingsjaar	Voorjaarsnota 2013
Looptijd	2023
Omvang	Bij Voorjaarsnota 2021 is deze reserve tijdelijk gevuld met € 3 mln. Deze € 3 mln is ter dekking van het risico op € 15 mln extra kapitaalstorting die deels nog gestort moet gaan worden en waarvan dus op dit moment nog niet alles is geïnvesteerd. Na investering is deze € 3 mln overgeplaatst van de reserve IQ naar de voorziening IQ. In verband met de vorming van een aparte bufferreserve Weerstandscapaciteit naar aanleiding van een wijziging in de Financiële Verordening provincie Zuid-Holland is in de Voorjaarsnota 2023 deze reserve opgeheven. Het risico dat door deze reserve werd afgedekt, wordt nu volledig via de Bufferreserve weerstandscapaciteit afgedekt.
Toelichting onttrekkingen	In verband met de vorming van een aparte bufferreserve Weerstandscapaciteit naar aanleiding van een wijziging in de Financiële Verordening provincie Zuid-Holland is in de Voorjaarsnota 2023 deze reserve opgeheven. In totaal is € 3 mln onttrokken aan deze reserve. Het risico dat door deze reserve werd afgedekt, is volledig via de Bufferreserve weerstandscapaciteit afgedekt.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting beklemdheid	In verband met de vorming van een aparte bufferreserve Weerstandscapaciteit naar aanleiding van een wijziging in de Financiële Verordening provincie Zuid-Holland is in de Voorjaarsnota 2023 deze reserve opgeheven.

Interreg-cofinanciering EFRO*Verloop reserve*

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Interreg-cofinanciering EFRO	2.653	2.500	1.193	3.960
Totaal	2.653	2.500	1.193	3.960

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	2.500	1.193	1.307
Totaal	2.500	1.193	1.307

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
Interreg-cofinanciering EFRO	3.370	590	0	3.960

Toelichting

Onderwerp:	Interreg-cofinanciering EFRO
Inhoud en doel	De voor de Beleidsvisie en het Uitvoeringsprogramma Regionale Economie en Energie beschikbare middelen worden voor dit doel gereserveerd. Het betreft de provinciale cofinanciering van EFRO-projecten. Deze programmareserve zal voorzien in het kasritme van deze projecten.
Functie	Spaar
Voeding	Programma 3
Besluitvorming/instellingsjaar	Najaarsnota 2012
Looptijd	2027
Omvang	De omvang van de reserve bedraagt € 4 mln.
Toelichting onttrekkingen	Er is conform de begroting € 1,2 mln onttrokken vanwege aanpassing kasritme interreg-cofinanciering EFRO.
Toelichting toevoegingen	De storting in de reserve bedraagt conform de begroting € 2,5 mln.
Toelichting beklemdheid	Er is voor € 0,6 mln in de boekhouding vastgelegd aan juridische verplichtingen in 2024. De overige € 3,4 mln, die in de reserve aanwezig is, is bestuurlijk verplicht. Dit bedrag is bestemd voor de verwachte subsidieverleningen die in de loop van 2023 zullen plaatsvinden. Een deel van de activiteiten zullen subsidieontvangers uitvoeren in de jaren na het verleningsjaar.

IODS

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
IODS	5.626	0	1.116	4.509
Totaal	5.626	0	1.116	4.509

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
5-1 Gezonde natuur	0	1.116	-1.116
Totaal	0	1.116	-1.116

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
IODS	4.397	112	0	4.509

Toelichting

Onderwerp:	IODS
Inhoud en doel	De integrale ontwikkeling Delft-Schiedam (IODS) hangt samen met de verlenging van de Rijksweg A4 in deze regio. De provincie heeft een rol in de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in dit gebied, als de A4 verlengd wordt. De IODS-partners hebben afgesproken dat alle werkzaamheden gelijktijdig zullen aanvangen, in 2011. In de programmareserve zitten middelen voor de uitvoering van de versterking van de ruimtelijke kwaliteit die uit de programmareserve onttrokken worden.
Functie	Spaar
Voeding	Financiële ruimte

Besluitvorming/instellingsjaar	Jaarrekening 2004
Looptijd	2024
Omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de reserve € 4,5 mln en daalt naar € 2,7 mln ultimo 2024.
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 1,1 mln voor subsidie voor weidevogelkerngebieden aan de reserve onttrokken.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting beklemdheid	De gehele reserve is juridisch / bestuurlijk verplicht om de afspraken, vormgegeven in het IODS-convenant, tussen Rijk, provincie Zuid-Holland, lokale overheden en verschillende maatschappelijke organisaties te dekken.

Life Science & Health

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Life Science & Health	2.515	1.200	175	3.540
Totaal	2.515	1.200	175	3.540

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	1.200	175	1.025
Totaal	1.200	175	1.025

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
Life Science & Health	3.458	82	0	3.540

Toelichting

Onderwerp:	Life Science & Health
Inhoud en doel	Deze reserve dient als spaarreserve voor nog te concretiseren investeringsbeslissingen op het gebied van 'Life Science & Health' Looptijd is onbekend, daarom is 9999 ingevuld.
Functie	Spaar
Voeding	Financiële ruimte
Besluitvorming/instellingsjaar	Begroting 2018
Looptijd	9999
Omvang	De omvang ultimo 2023 is € 3,5 mln.
Toelichting onttrekkingen	Conform begroting is € 0,2 mln onttrokken.
Toelichting toevoegingen	Conform begroting is € 1,2 mln gestort in de reserve ter financiering van de beoogde plannen voor de sector.
Toelichting beklemdheid	De middelen die per eind 2023 in de reserve aanwezig zijn, worden ingezet voor de beoogde doelen in de medische sector zoals voor stamcelonderzoek. Het grootste gedeelte wordt gekenschetst als bestuurlijk beklemd, alhoewel de precieze uitwerking van de plannen nog niet bekend is. Herschikking naar andere onderwerpen van de provincie is in het algemeen wel mogelijk maar ligt gezien het karakter van het Life Science and Health cluster en het belang dat bestuurlijk hieraan wordt gehecht, niet voor de hand.

Meerjarenplan Bodem, ondergrond en grondwater

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
MJP Bodem, ondergrond en grondwater	24.940	6.103	1.772	29.271
Totaal	24.940	6.103	1.772	29.271

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
7-1 Bevorderen verbetering milieukwaliteit en gezondheid	6.103	1.772	4.331
Totaal	6.103	1.772	4.331

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
MJP Bodem, ondergrond en grondwater	29.271	0	0	29.271

Toelichting

Onderwerp:	MJP Bodem, ondergrond en grondwater
Inhoud en doel	Via het provinciefonds ontving de provincie een decentralisatieuitkering voor de uitvoering van het meerjarenwerkprogramma bodem 2010-2014. Het werkprogramma was een uitwerking van het Bodemconvenant dat met Rijk en gemeenten in 2009 is overeengekomen. Met ingang van 2015 ontvangt de provincie, als decentralisatieuitkering via het provinciefonds, middelen voor uitvoering van het Convenant Bodem en Ondergrond 2015-2020 (op 17 maart 2015 door Rijk, VNG, IPO en UvW vastgesteld). Met de programmareserve kunnen verschillen in het kasritme over de looptijd van het werkprogramma worden opgevangen. Kasritmeverschillen kunnen ontstaan door versnellingen of vertragingen in de uitvoering van projecten en door verschillen in de uitgaven voor het werkprogramma en het vaste kasritme van inkomsten uit de financiële uitkering.
Functie	Spaar
Voeding	Programmabudget
Besluitvorming/instellingsjaar	Voorjaarsnota 2011
Looptijd	9999
Omvang	Ultimo 2023 bedraagt de reserve de omvang van de reserve € 29,3 mln specifiek bestemd voor bodemsaneringen en nazorg waar de provincie bevoegd gezag voor is op grond van de Wet bodembescherming en de Waterwet. Dit houdt in dat de provincie in diverse gevallen als bevoegd gezag de kosten voor de sanering en de nazorg voor haar rekening moet nemen. Voor dit doel heeft de provincie de afgelopen decennia middelen ontvangen van het Rijk uit de Doel Uitkering Bodem (DUB). De ontvangen rijksmiddelen zijn alleen bestemd voor bodemsaneringen en nazorg. Momenteel zijn het Rijk, IPO, VNG en UvW met elkaar in gesprek over de hoogte en de vorm van de financiële uitkering ten behoeve van de uitvoering van de wettelijke taken die voortkomen uit de Wet Bodembescherming voor de periode 2023-2030. De huidige omvang van de reserve is voldoende om de beoogde activiteiten uit te voeren voor de komende jaren.
Toelichting onttrekkingen	Conform de begroting is €1,8 mln onttrokken aan de reserve. Deze onttrekking betreft de werkplannen Spoed & Nazorg en procesgeld voor uitvoeringsprogramma Bodem
Toelichting toevoegingen	Conform de begroting is € 6,1 mln gestort in de reserve. Dit bedrag is een optelsom van: <ul style="list-style-type: none"> Dekking apparaatskosten via provinciefonds € 0,6 mln Eindafrekening werkplannen Spoed & Nazorg 2022 € 1 mln Onderuitputting onttrekking boekjaar 2023 € 4,5 mln

Toelichting beklemmdheid	<p>De provincie is op de grond van de Wet bodembescherming en de Waterwet bevoegd gezag voor respectievelijk bodem en grondwater. Dit houdt in dat de provincie in diverse gevallen als bevoegd gezag de kosten voor de sanering en de nazorg voor haar rekening moet nemen. Voor dit doel heeft de provincie de afgelopen decennia middelen ontvangen van het Rijk uit de Doel Uitkering Bodem (DUB). De ontvangen rijksmiddelen zijn alleen bestemd voor bodemsaneringen en nazorg. De uitwerking van deze afspraken is onder meer vastgelegd in het Convenant bodem en ondergrond 2016-2020 dat op 17 maart 2015 door het Rijk, de VNG, het IPO en het UvW is vastgesteld. Naast bovengenoemd convenant is de wijze van uitvoering van de wettelijk provinciale taak vastgelegd in de Wet bodembescherming, de Waterwet en de Circulair bodembescherming. Gezien de eerder genoemde redenen zoals overeenkomsten, Omgevingswet, werkvoorraad en de grote verlaging van de vergoeding vanuit het Rijk, is een (gedeeltelijke) vrijval van de reserve niet wenselijk. Bij het (gedeeltelijk) vrijvallen van de reserve zou het betekenen dat de lasten voor de uitvoering van de wettelijke taken gedekt worden vanuit de Algemene reserve. De omvang van de reserve is voor een deel al specifiek bestemd voor projecten die nu bekend zijn welke vaak zijn vastgelegd in overeenkomsten met gemeenten, waterschappen en bedrijven. Onzekere factoren voor de komende jaren zijn de financiële effecten van de overheveling van de bevoegd gezag-taken naar gemeenten, de financiële effecten van de werkvoorraad spoed die na de inwerkingtreding van de Omgevingswet bij de provincie blijft en projecten waarvan de planning, omvang en benodigde acties nu nog niet helder zijn. De provincie blijft onder de Omgevingswet verantwoordelijk voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bodemsaneringen die vallen onder het overgangsrecht • Nazorglocaties die vallen onder het omgevingsrecht (soms eeuwigdurend), • Grondwaterverontreinigingen en saneringen • Nieuwe saneringen bij complexe bedrijven • Opkomende stoffen (p)ZZS (zeer zorgwekkende stoffen) inclusief PFAS <p>In bovengenoemd convenant is voor de periode 2016-2020 een totaalbedrag afgesproken wat de provincie ontvangt ter uitvoering van haar wettelijke taken. De provincie ontvangt voor de periode 2021-2030 ruim 60% minder vergoeding van het Rijk voor de uitvoering van haar wettelijke taken als bevoegd gezag onder de Omgevingswet. Dat is aanzienlijk minder dan wat we nodig hebben om aan onze verplichtingen te kunnen voldoen. Naast bovengenoemd convenant is de wijze van uitvoering van de wettelijk provinciale taak vastgelegd in de Wet bodembescherming, de Waterwet en de Circulair bodembescherming. Gezien de eerder genoemde redenen zoals overeenkomsten, Omgevingswet, werkvoorraad en de grote verlaging van de vergoeding vanuit het Rijk, is een (gedeeltelijke) vrijval van de reserve niet wenselijk. Bij het (gedeeltelijk) vrijvallen van de reserve zou het betekenen dat de lasten voor de uitvoering van de wettelijke taken gedekt worden vanuit de Algemene reserve.</p>
--------------------------	--

MIT MKB Innovatiestimulering topsectoren

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
MIT MKB Innovatiestimulering topsect	11.424	4.254	4.059	11.619
Totaal	11.424	4.254	4.059	11.619

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	4.254	3.924	330
9-1 Algemene middelen	0	135	-135
Totaal	4.254	4.059	195

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
MIT MKB Innovatieregeling Topsectoren	8.887	2.732	0	11.619

Toelichting

Onderwerp:	MIT MKB Innovatieregeling Topsectoren
Inhoud en doel	<p>In het Hoofdlijnenakkoord 2015-2019 is afgesproken dat er extra geïnvesteerd wordt in het domein Economie. Een van de onderdelen die in de nadere uitwerkingsfase hiervan naar voren zijn gekomen is innovatiestimulering van het mkb. Om dit geïdentificeerde onderdeel goed te kunnen aansturen, is een extra reserve noodzakelijk gebleken.</p> <p>Deze middelen worden ingezet voor subsidieverstrekking aan derden, waarbij die derden meer dan één jaar (het verleningsjaar) nodig zullen hebben voor uitvoering. Dat betekent dat de middelen die beschikbaar moeten zijn in het verleningsjaar, gedeeltelijk aan het einde van dat jaar opgespaard moeten worden in een reserve, om in de latere jaren onttrokken te worden zodra de activiteiten zijn uitgevoerd.</p>
Functie	Spaar
Voeding	Programmabudget
Besluitvorming/instellingsjaar	2016
Looptijd	2025
Omvang	De omvang van de reserve bedraagt ultimo 2023 € 11,6 mln.
Toelichting onttrekkingen	Er is € 4,1 mln onttrokken aan de reserve.
Toelichting toevoegingen	De storting in de reserve bedraagt € 4,3 mln.
Toelichting beklemdheid	Het betreft de middelen die nodig zijn om gesubsidieerde activiteiten te financieren die de markt pas na de verleningsjaren uitvoert. Subsidieverleningen vanaf 2024 tot en met beoogd 2026 moeten gedeeltelijk nog gaan plaatsvinden (het plafond voor het jaar 2023 is al wel in de Begroting 2023 geaccordeerd). Dekking voor deze beoogde jaren komt gedeeltelijk uit de reserve voor de MIT-regeling. Daardoor moet het bijbehorende bedrag (circa € 7 mln eigen middelen van de provincie, naast inleg door het Rijk) worden beschouwd als bestuurlijk verplicht. Enkele uitgaven in 2023 zijn al afgesproken (€ 2,7 mln) en dit gedeelte is juridisch verplicht.

Mobiliteit

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Mobiliteit	119.523	6.568	22.521	103.570
Totaal	119.523	6.568	22.521	103.570

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
2-1 Snel van A naar B	5.798	21.966	-16.168
2-2 Beheer en onderhoud: op orde en duurzaam	0	5	-5
2-3 Veilig en duurzaam	770	550	220
Totaal	6.568	22.521	-15.953

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
Mobiliteit	40.000	0	63.570	103.570

Toelichting

Onderwerp:	Mobiliteit
Inhoud en doel	De provincie ontvangt jaarlijks via de provinciefondsuitkering middelen voor de openbaar vervoerconcessies, de stimulering en verduurzaming van mobiliteit en regionale infrastructurele projecten. Het jaarlijkse resultaat van de ontvangen bijdrage en de verantwoorde lasten wordt verrekend met de reserve.
Functie	Spaar
Voeding	Decentralisatie provinciefonds
Besluitvorming/instellingsjaar	Begroting 2016
Looptijd	9999
Omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de reserve € 103,6 mln en daalt naar € 63,0 mln per ultimo 2038. Van dit saldo is ultimo 2038 € 50,0 mln vrij inzetbaar.
Toelichting onttrekkingen	De onttrekking aan de reserve bedraagt € 22,5 mln waarvan € 2,7 mln als resultaat van de Beleidsdoelen 2-1 en 2-3. De totale onttrekking bestaat op hoofdlijnen uit: <ul style="list-style-type: none"> • Transitiebijdrage concessie HWGO € 0,8 mln • Transitiebijdrage concessie personenvervoer over water € 1,9 mln • Bijdrage realisatie 2e poton Willemskade € 0,4 mln • Dekking aankoop & reparatie autoveer De Blankenburg € 1 mln • Afkoop beheer & onderhoud regionale infrastructuur € 3 mln • Interne bijdrage aan financiële ruimte inzake compensatie prijsinflatie ov-concessies € 7,9 mln • Aanpassen diverse exploitatie-budgetten mobiliteit € 1,3 mln. • Transitiebijdrage concessie treindienst Alphen-Gouda € 0,9 mln. • Bijstelling budget 20 waterstofbussen € 0,5 mln. • Dekking projectkosten nieuwe treinen MLL € 0,8 mln. • Bijdrage aan concessiehouders inzake derving reizigersinkomsten (Amendement A577/A578) € 0,7 mln • Diverse subsidiebudget bijstellingen € 0,6 • Resultaat Ambitie 2 € 2,7
Toelichting toevoegingen	De storting in de reserve bedraagt € 6,6 mln. Deze storting bestaat op hoofdlijnen uit: <ul style="list-style-type: none"> • Ontvangst Rijksbijdrage gedragsbeïnvloeding € 3,8 mln • Bijstelling subsidiebudget voor regionale & provinciale (spoor)infrastructuur € 2,0 mln. • Bijstelling subsidiebudget Duurzaam Veilig € 0,4 mln. • Bijstelling budget 20 waterstofbussen € 0,4 mln.
Toelichting beklemdheid	Het totaal bedrag van € 40,0 mln aan beklemdde middelen heeft betrekking op diverse reeds genomen besluiten waarbij besloten is om in de dekking van de kosten te voorzien door middel van een bijdrage uit de reserve Mobiliteit. De financiële gevolgen van deze besluiten hebben betrekking op de periode 2024 tot en met 2038.

NatuurNetwerk Nederland

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
NatuurNetwerk Nederland	59.507	6.580	20.183	45.904
Totaal	59.507	6.580	20.183	45.904

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
5-1 Gezonde natuur	6.580	20.183	-13.603
Totaal	6.580	20.183	-13.603

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
NatuurNetwerk Nederland	25.788	20.116	0	45.904

Toelichting

Onderwerp:	NatuurNetwerk Nederland
Inhoud en doel	De reserve wordt gebruikt om het fluctuerende kasritme op te vangen en wordt gevoed door de provinciale middelen die in enig jaar niet worden uitgegeven maar wel benodigd zijn voor het programma op een later tijdstip. Door deze reserve in te stellen wordt vermenging met andere middelen, begrotingsdoelen voorkomen.
Functie	Egalisatie
Voeding	Uit de reserves Groene ambities en Decentralisatieakkoord Natuur
Besluitvorming/instellingsjaar	Najaarsnota 2018
Looptijd	2027
Omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de reserve € 45,9 mln en daalt naar € 0 mln per ultimo 2027.
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 20,2 mln onttrokken aan de reserve. Op basis van gerealiseerde lasten hebben de volgende onttrekkingen plaatsgevonden: <ul style="list-style-type: none"> • NNN Gouwe Wiericke € 4,4 mln • NNN Krimpenerwaard € 13,4 mln • NNN Ecologische Verbindingszones € 2,5 mln • NNN Overige gebieden € -0,1 mln
Toelichting toevoegingen	In 2023 is € 6,6 mln gestort in de reserve. Op basis van gerealiseerde baten en begrote stortingen hebben de volgende stortingen plaatsgevonden: <ul style="list-style-type: none"> • Begrote toevoeging obv Kaderbesluit Groen (KBG'18) € 5,8 mln • Gerealiseerde grondverkoop / kavelruil € 0,8 mln
Toelichting beklemdheid	De middelen in de reserve NatuurNetwerk Nederland dienen beschikbaar te blijven voor de realisatie van het NatuurNetwerk Nederland zoals vastgelegd in het Decentralisatieakkoord Natuur. In het Kaderbesluit Groen 2018 (d.d. 15-05-2018) zijn de bijdragen uit Beschikbare middelen (gedecentraliseerde middelen, bestaande provinciale middelen) en uit Grond (verkoop en pacht) t/m 2027 begroot. De Beschikbare middelen (gedecentraliseerde middelen, bestaande provinciale middelen) worden gereserveerd in de reserve NatuurNetwerk Nederland.

Ontwikkelingsperspectief Grevelingen en Volkerak-Zoom

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Ontw.persp.Grevelingen/Volkerak-Zoom	10.000	5.000	0	15.000
Totaal	10.000	5.000	0	15.000

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
5-3 Leven met water	5.000	0	5.000
Totaal	5.000	0	5.000

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
Ontwikkelingsperspectief Grevelingen en Volkerak-Zoommeer	15.000	0	0	15.000

Toelichting

Onderwerp:	Ontwikkelingsperspectief Grevelingen en Volkerak-Zoommeer
Inhoud en doel	De provincie is voornemens € 10 mln bij te dragen in het door het Rijk en de regio op te richten fonds waaruit het ontwikkelingsperspectief van de ontwerp-Rijksstructuurvisie Grevelingen / Volkerak-Zoommeer wordt gefinancierd. Het gaat daarbij om maatregelen voor herstel van het getij op de Grevelingen en verzilting van het Volkerak-Zoommeer. Dit komt ook de ecologie en economie in het gebied ten goede. Het bestuurlijke overleg hierover en de uitwerking (waaronder de financiering) is nog gaande.
Functie	Spaar
Voeding	Programmabudget
Besluitvorming/instillingsjaar	Najaarsnota 2015
Looptijd	2026
Omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de reserve € 15 mln.
Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing.
Toelichting toevoegingen	In 2023 is € 5 mln toegevoegd vanuit de risicoreserve Grevelingen. In de Voorjaarsnota 2023 zijn alle afzonderlijke risicoreserves opgeheven als gevolg van een actualisatie van de financiële verordening (instelling bufferreserve weerstandscapaciteit).
Toelichting beklemdheid	Op 3 maart 2015 heeft GS ingestemd met een bestuursovereenkomst waarin de PZH toezegt om € 10 mln bij te dragen aan de maatregelen die nodig zijn voor herstel van beperkt getij op de Grevelingen en het terugbrengen van zout en beperkt getij op het Volkerak-Zoommeer. Op 1 oktober 2016 heeft GS met besluit PZH-2016-569526275 ingestemd met "het uitspreken van een bereidheid om indien nodig op zoek te gaan naar een extra provinciale bijdrage van € 5 mln, als dekking van mitigerende maatregelen voor natuur en recreatie die nodig zijn bij het terugbrengen van getij op de Grevelingen". Het totaal van deze bedragen (€ 15 mln) wordt als bestuurlijk verplicht aangemerkt.

Ontwikkelopgave natuur

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Reserve Ontwikkelopgave natuur	71.814	807	3.813	68.808
Totaal	71.814	807	3.813	68.808

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
5-1 Gezonde natuur	807	3.813	-3.006
Totaal	807	3.813	-3.006

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
Ontwikkelopgave Natuur	68.000	808	0	68.808

Toelichting

Onderwerp:	Ontwikkelopgave Natuur
Inhoud en doel	De opbrengsten van de verkopen van de gronden die de provincie heeft ontvangen van DLG/BBL worden gestort in de reserve Ontwikkelopgave Natuur. Met deze opbrengsten kunnen de aankoop en inrichting van NNN-gebieden worden gefinancierd. Door deze aparte reserve te maken kunnen de grondopbrengsten en de uitgaven ten laste van de grondopbrengsten gevolgd blijven worden. Voorheen zaten deze middelen in de OVP Ontwikkelopgave natuur, maar er is geen basis meer om de OVP te handhaven uit hoofde van het BBV (geen terugbetalingsverplichting). Daarom is het saldo van de OVP vrijgevallen bij Jaarrekening 2016 en gestort in de reserve Ontwikkelopgave Natuur.
Functie	Spaar
Voeding	Verkoopopbrengsten van Grond voor Grond gronden
Besluitvorming/instellingsjaar	Jaarrekening 2016
Looptijd	2027
Omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de reserve € 68,8 mln en daalt naar € 0 mln per ultimo 2027.
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 3,8 mln onttrokken aan de reserve. Op basis van gerealiseerde lasten hebben de volgende onttrekkingen plaatsgevonden: <ul style="list-style-type: none"> • NNN Gouwe Wiericke € 1,8 mln • NNN Krimpenerwaard € 0,4 mln • Aankoop en afschrijvingen groene grond € 1,3 mln • Beheer en onderhoud groene grond / agrarische vastgoed € 0,3 mln
Toelichting toevoegingen	In 2023 is € 0,8 mln toegevoegd aan de reserve. Op basis van gerealiseerde baten hebben de volgende stortingen plaatsgevonden: <ul style="list-style-type: none"> • Baten uit verkoop / overdracht van groene grond € 0,6 mln • Baten uit verhuur en pacht € 0,2 mln
Toelichting beklemdheid	Deze reserve bevat de middelen uit de voormalige OVP Ontwikkelopgave Natuur die bij Jaarrekening 2016 is vrijgevallen, alsmede de middelen die zijn gerealiseerd met de verkoop van gronden die de provincie heeft ontvangen van DLG/BBL in het kader van het Decentralisatieakkoord Natuur. Deze middelen moeten worden ingezet ten behoeve van de realisatie van het NatuurNetwerk Nederland. In het Kaderbesluit Groen 2018 (d.d. 15-05-2018) zijn de bijdragen uit Beschikbare middelen (gedecentraliseerde middelen, bestaande provinciale middelen) en uit Grond (verkoop en pacht) t/m 2027 begroot. De middelen uit Grond worden gereserveerd in de reserve Ontwikkelopgave Natuur.

Overcommitting OP-West

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Overcommitting OP-West	3.300	0	3.300	0
Totaal	3.300	0	3.300	0

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
9-1 Algemene middelen	0	3.300	-3.300
Totaal	0	3.300	-3.300

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
Overcommitting OP-West	0	0	0	0

Toelichting

Onderwerp:	Overcommitting OP-West
Inhoud en doel	Het betreft geen spaarreserve maar een risicoreserve. Het risico is dat overtekend wordt boven het quotum dat de EU periodiek ter beschikking stelt aan de regio, voor de bedoelde aandachtsgebieden. Overtekening kan inhouden dat meer subsidiedossiers worden geaccordeerd dan het beschikbare quotum dat dient ter dekking. Dit ligt niet voor de hand, maar het kan niet worden uitgesloten. Het meerdere wordt gedekt via deze risicoreserve.
Functie	Buffer
Voeding	Programmabudget
Besluitvorming/instellingsjaar	Voorjaarsnota 2012
Looptijd	2023
Omvang	De reserve is opgeheven in 2023.
Toelichting onttrekkingen	In verband met de vorming van een aparte bufferreserve Weerstandscapaciteit naar aanleiding van een wijziging in de Financiële Verordening provincie Zuid-Holland is in de Voorjaarsnota 2023 deze reserve opgeheven. Er heeft een onttrekking van € 3,3 mln. plaatsgevonden. Het risico dat door deze reserve werd afgedekt, wordt nu volledig via de Bufferreserve weerstandscapaciteit afgedekt.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting beklemdheid	De reserve is opgeheven in 2023. Saldo nihil.

Project duurzame ontwikkeling Zuidplaspolder

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Res Project duurz ontw. Zuidplaspold	9.636	57	50	9.643
Totaal	9.636	57	50	9.643

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
5-1 Gezonde natuur	0	50	-50
5-3 Leven met water	57	0	57
Totaal	57	50	7

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
Project duurzame ontwikkeling Zuidplaspolder	9.643	0	0	9.643

Toelichting

Onderwerp:	Project duurzame ontwikkeling Zuidplaspolder
Inhoud en doel	Betreft de inzet van de Nota Ruimte middelen voor het Project duurzame ontwikkeling Zuidplaspolder. Op basis van de geactualiseerde planning voor de uitvoering van dit project worden in 2024 de laatste middelen uit de reserve ingezet.
Functie	Spaar
Voeding	De bestemmingsreserve wordt gevoed door het restant van de aan het ROZ toegekende Nota Ruimte middelen en de aan de provincie gedecentraliseerde middelen naar aanleiding van de Nota Ruimte.
Besluitvorming/instillingsjaar	Voorjaarsnota 2014
Looptijd	2030
Omvang	De omvang bedraagt na vaststelling van de najaarsnota € 9,6 mln. In 2014 is de GR ROZ opgeheven en zijn de restant Nota Ruimte middelen overgedragen aan de provincie. Deze middelen zijn bestemd voor duurzame gebiedsontwikkeling van de Zuidplaspolder. Vanuit deze middelen wordt het projecten Groene Waterparel en de ontwikkeling van het Restveengebied bekostigd. Juli 2021 is de provincie een bestuurlijke overeenkomst aangegaan met, onder andere, de gemeente Zuidplas en de Grondbank over de ontwikkeling van het Middengebied binnen de Zuidplaspolder. In deze bestuurlijke overeenkomst zijn afspraken gemaakt voor het inzetten van de nog niet belegde middelen binnen de Nota Ruimte middelen in kader van duurzame gebiedsontwikkeling in het Middengebied.
Toelichting onttrekkingen	Conform de begroting is € 0,05 mln onttrokken aan de reserve. Dit bedrag betreft het project Groene Waterparel.
Toelichting toevoegingen	De storting in de reserve bedraagt € 0,06 mln. Dit bedrag betreft een niet besteed deel van de onttrekking uit het jaar 2023.
Toelichting beklemdheid	Het restant van de door het Rijk definitief vastgestelde bijdrage op basis van de business case voor de duurzame ontwikkeling van de Zuidplaspolder en de restantmiddelen na opheffing van de GR ROZ zijn in 2014 aan de provincie overgedragen. De middelen in deze reserve moeten worden ingezet voor de verdere ontwikkeling van de Zuidplaspolder in de vorm van diverse projecten. Eind 2014 zijn middelen overgedragen vanuit de GR ROZ naar de provincie met de afspraak dat Provinciale Staten verklaart de subsidietaak over te nemen van de ROZ mits daar geen financiële risico's aan verbonden zijn. De middelen in de reserve zijn bestemd voor duurzame gebiedsontwikkeling van de Zuidplaspolder. Bij vrijval van deze middelen kunnen lopende projecten niet gedekt worden en kan geen uitvoering gegeven worden aan de gemaakte afspraken bij opheffen van de GR ROZ en overnemen van de subsidietaak voor de duurzame gebiedsontwikkeling van de Zuidplaspolder.

Regionale gebiedsgerichte economische projecten

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Regionale gebiedsgerichte projecten	236	210	446	0
Totaal	236	210	446	0

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	210	248	-38
9-1 Algemene middelen	0	198	-198
Totaal	210	446	-236

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
Regionale gebiedsgerichte economische projecten	0	0	0	0

Toelichting

Onderwerp:	Regionale gebiedsgerichte economische projecten
Inhoud en doel	Deze reserve bevat middelen die apart worden gehouden voor regionale gebiedsgerichte projecten. Omdat de projecten elk vakgebied van de provincie moeten kunnen omvatten, is het karakter algemeen. In de loop van 2017 is een totaalbedrag van € 7 mln hiervoor vrijgemaakt en in deze reserve gestort. Eveneens in de loop van 2017 zijn plannen geconcretiseerd, voor € 6,1 mln. De cijfermatige gevolgen ervan zijn verwerkt en leiden tot een onttrekking uit de reserve in de jaren 2017-2019. Het initiatief voor dit onderwerp hangt sterk samen met de Impulslijst van € 48 mln, initiatief nummer 8; € 5 mln van de € 7 mln is hieruit afkomstig; € 2 mln was al eerder geadresseerd.
Functie	Egalisatie
Voeding	Financiële ruimte
Besluitvorming/instellingsjaar	Voorjaarsnota 2016 (amendement 524)
Looptijd	2023
Omvang	De omvang daalt van € 0,2 mln ultimo 2022 naar nihil ultimo 2023.
Toelichting onttrekkingen	Er is € 0,4 mln. onttrokken. Een klein restant uit de reserve voor het onderwerp Regionale gebiedsgerichte projecten is niet langer nodig en valt vrij. Het bedrag van € 0,2 mln. gaat terug naar de algemene middelen van de provincie. De reserve kan hierna gesloten worden.
Toelichting toevoegingen	De storting in de reserve bedraagt € 0,2 mln.
Toelichting beklemdheid	De reserve kan worden opgeheven.

Regionale netwerken in Zuid-Holland (RNIZ)*Verloop reserve*

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Regionale netwerken in Zuid-Holland	3.047	1.500	1.288	3.259
Totaal	3.047	1.500	1.288	3.259

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	1.500	1.288	212
Totaal	1.500	1.288	212

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
Regionale netwerken in Zuid-Holland (RNIZ)	1.049	2.210	0	3.259

Toelichting

Onderwerp:	Regionale netwerken in Zuid-Holland (RNIZ)
Inhoud en doel	Doel is om samenwerkingsverbanden te ondersteunen tussen de publieke en private partijen met groeipotentie, in specifieke sectoren van de economie. Er is door huidig college budget beschikbaar gesteld voor dit onderwerp t/m 2023. Gezien ervaringscijfers uit het recente verleden is het de verwachting dat subsidieontvangers hun activiteiten nog tot en met 2025 uitvoeren.
Functie	Spaar
Voeding	Programmabudget
Besluitvorming/instillingsjaar	2015
Looptijd	2025
Omvang	De omvang ultimo 2023 bedraagt € 3,3 mln.
Toelichting onttrekkingen	In totaal is € 1,3 mln onttrokken conform begroting voor regionale netwerken in Zuid-Holland (RNIZ).
Toelichting toevoegingen	In totaal is € 1,5 mln gestort conform Begroting 2023. Dit betreft geld voor innovatienetwerken, die een bijdrage leveren aan een versnelde transitie binnen de thema's Maritiem, Eiwittransitie, en Unmanned Aerial Vehicles zoals drones. In het najaar is plafond opengesteld, waardoor de verleningen pas in 2024 worden gerealiseerd.
Toelichting beklemdheid	De omvang van de reserve RNIZ bedraagt ultimo 2023 € 3,3 mln, waarvan € 1,7 mln juridisch beklemd en € 1,6 mln bestuurlijk verplicht. Het betreft verplichtingen die in 2024 en verder zullen worden verantwoord, en voortvloeien uit subsidieverleningsjaren 2022 en verder. De uitvoering van gesubsidieerde activiteiten vindt gefaseerd plaats. De verleningen 2023 worden begin 2024 administratief verwerkt. Daarom is het gemoeide bedrag nu als bestuurlijk verplicht (en niet juridisch verplicht) gekenschetst.

Reserve Nazorg stortplaatsen

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Nazorg stortplaatsen	2.204	0	2.204	0
Totaal	2.204	0	2.204	0

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
9-1 Algemene middelen	0	2.204	-2.204
Totaal	0	2.204	-2.204

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
Nazorg stortplaatsen	0	0	0	0

Toelichting

Onderwerp:	Nazorg stortplaatsen
Inhoud en doel	Deze reserve dient om eventuele toekomstige tekorten in het Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen te dekken. Deze tekorten kunnen ontstaan door een verlaging van de rekenrente, tegenvallende beleggingsresultaten of onverwachte onderhoudskosten. Het huidige tekort is gedekt middels de voorziening Nazorg stortplaatsen, waarvan de bijstelling jaarlijks bij de jaarrekening plaatsvindt. Deze reserve dekt de jaarlijkse bijstelling.
Functie	Buffer
Voeding	Voorziening nazorg stortplaatsen
Besluitvorming/instellingsjaar	Jaarrekening 2017
Looptijd	2023
Omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de reserve € 0,-
Toelichting onttrekkingen	In verband met de vorming van een aparte bufferreserve Weerstandscapaciteit naar aanleiding van een wijziging in de Financiële Verordening provincie Zuid-Holland is in de Voorjaarsnota 2023 deze reserve opgeheven. Er heeft een onttrekking van € 2,2 mln. plaatsgevonden. Het risico dat door deze reserve werd afgedekt, wordt nu volledig via de Bufferreserve weerstandscapaciteit afgedekt.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting beklemdheid	Niet van toepassing.

Restauratie & Herbestemming Monumenten

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Restauratie&herbestemming monumenten	3.160	2.449	1.935	3.674
Totaal	3.160	2.449	1.935	3.674

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
4-3 Erfgoed, cultuur en toerisme	2.449	1.935	514
Totaal	2.449	1.935	514

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
Restauratie & Herbestemming Monumenten	0	3.674	0	3.674

Toelichting

Onderwerp:	Restauratie & Herbestemming Monumenten
Inhoud en doel	De reserve is bedoeld voor de uitvoering door de provincie van het (gedecentraliseerde) restauratiebeleid en herbestemming van (rijks)monumenten. De middelen worden ingezet voor subsidieverlening en de matchingsafspraken met betrekking tot het ruimtelijk beleid voor het erfgoed. Wegens het meerjarige karakter van de subsidies loopt het uitgavenpatroon niet synchroon met het vaste kasritme van de decentralisatieuitkering en de bijbehorende provinciale middelen. De gemoeide bedragen worden in het verleningsjaar zolang gestort in de reserve, en in het jaar van de activiteit weer aan de reserve onttrokken. Looptijd is onbepaald, daarom is 9999 ingevuld.
Functie	Egalisatie
Voeding	Programmabudget
Besluitvorming/instellingsjaar	Voorjaarsnota 2012

Looptijd	9999
Omvang	De omvang van de reserve bedraagt € 3,7 mln. Per saldo neemt de reserve toe van € 3,2 mln naar € 3,7 mln. Kenmerk van subsidieverleningen voor restauraties en erfgoed is dat de uitvoering van de gesubsidieerde activiteiten vaak niet in 1 jaar kan worden uitgevoerd. Op basis van ervaringscijfers worden bij de begroting schattingen gemaakt van deze uitgestelde activiteiten. De gemoeide bedragen worden in het verleningsjaar zolang gestort in de reserve, en in het jaar van de activiteit weer aan de reserve onttrokken. De reservestand bevat dus altijd een overlooppost voor deze uitgestelde activiteiten.
Toelichting onttrekkingen	Er wordt conform begroting € 1,9 mln aan de reserve onttrokken voor de uitvoering in 2023 van uitgestelde activiteiten die horen bij subsidieverleningen 2022 en eerder. Door fasering van verleningen naar 2024 en verder bedraagt de daadwerkelijke uitvoering in 2023 € 0,5 mln. Dit is dus € 1,4 mln minder dan op grond van schattingen bij najaarsnota begroot werd. Deze € 1,4 mln wordt als beklemming van het jaarrekeningresultaat 2023 gevraagd. Bij een aantal projecten is een looptijdwijziging aangevraagd en/of is er aangegeven in de voortgangsrapportage dat er vertraging in de uitvoering is. Daarom schuiven de lasten van deze projecten door naar latere jaren. Betreft: Project Het grote Kantoor Delft, Walsumhoeve, Zellinghuis, Bomvrij Hospitaal, Maastunnelcomplex, Ketelhuis de Meelfabriek en Weeshuis Schiedam.
Toelichting toevoegingen	Er wordt conform begroting € 2,5 mln aan de reserve toegevoegd voor gesubsidieerde activiteiten die horen bij subsidieverleningen 2023 maar pas in 2024 of later zullen worden uitgevoerd. De middelen worden zolang bewaard in de reserve.
Toelichting beklemmdheid	De stand van de reserve wordt vrijwel volledig onderbouwd door de optelling van (geschatte) uitgestelde activiteiten bij subsidieontvangers. De activiteiten vinden plaats in 2024 of later. De stand van de reserve is vrijwel volledig juridisch verplicht.

Risicoreserve Energiefonds

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Risicoreserve Energiefonds	4.067	0	4.067	0
Totaal	4.067	0	4.067	0

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
9-1 Algemene middelen	0	4.067	-4.067
Totaal	0	4.067	-4.067

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
Risicoreserve Energiefonds	0	0	0	0

Toelichting

Onderwerp:	Risicoreserve Energiefonds
Inhoud en doel	In het Hoofdlijnenakkoord 2015-2019 is de ambitie opgenomen om de energie/warmtetransitie te realiseren in de provincie Zuid-Holland. Hiertoe zijn twee fondsen opgericht, namelijk EnergiQ en het Warmteparticipatiefonds, onder de Houdstermaatschappij Zuid-Holland, en heeft de provincie een aandeel genomen in het Warmtebedrijf Rotterdam. Daarnaast zijn er bestuurlijke afspraken gemaakt met externe partijen met als doel de warmtelevering Leidse Regio te verduurzamen. De risicoreserve Energiefonds is bedoeld ter afdekking van de risico's gerelateerd aan deze provinciale opgave. Zie voor verdere specifieke informatie ook de paragraaf

	Weerstandsvermogen en risicobeheersing in de Begroting/Jaarrekening (risico #10).
Functie	Buffer
Voeding	Financiële ruimte
Besluitvorming/instellingsjaar	2016
Looptijd	2023
Omvang	Deze reserve is bij Voorjaarsnota 2023 opgeheven. Ultimo 2023 is het saldo nihil.
Toelichting onttrekkingen	In verband met de vorming van een aparte bufferreserve Weerstandscapaciteit naar aanleiding van een wijziging in de Financiële Verordening provincie Zuid-Holland is in de Voorjaarsnota 2023 deze reserve opgeheven. Er heeft een onttrekking van € 4,1 mln. plaatsgevonden. Het risico dat door deze reserve werd afgedekt, wordt nu volledig via de Bufferreserve weerstandscapaciteit afgedekt.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing
Toelichting beklemdheid	Niet van toepassing.

Risicoreserve Revolverend Verenfonds

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Risicoreserve Revolverend Verenfonds	5.000	0	5.000	0
Totaal	5.000	0	5.000	0

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
9-1 Algemene middelen	0	5.000	-5.000
Totaal	0	5.000	-5.000

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
Risicoreserve Revolverend Verenfonds	0	0	0	0

Toelichting

Onderwerp:	Risicoreserve Revolverend Verenfonds
Inhoud en doel	Doelstelling van het fonds is om in de provincie veerverbindingen voor forensen en scholieren in stand te houden die voldoen aan het maatschappelijk gewenste kwaliteitsniveau. Beoogd wordt onder meer om de verduurzaming van de veerponten te stimuleren via vernieuwing en renovatie. Daarvoor is, conform het Hoofdlijnenakkoord 2015-2019, een revolverend verenfonds opgezet voor vernieuwing en groot onderhoud ter grootte van € 12 mln (waarvoor een risicoreserve van € 5 mln wordt opgebouwd). Via het fonds kunnen veerexploitanten hiervoor een lening krijgen van de provincie. De reserve heeft de functie van risicoreserve.
Functie	Buffer
Voeding	Financiële ruimte
Besluitvorming/instellingsjaar	Begroting 2016
Looptijd	2023
Omvang	De omvang van deze reserve per ultimo 2023 bedraagt € 0.
Toelichting onttrekkingen	In verband met de vorming van een aparte bufferreserve Weerstandscapaciteit naar aanleiding van een wijziging in de Financiële Verordening provincie Zuid-Holland is in de Voorjaarsnota 2023 deze reserve opgeheven. Er heeft een onttrekking van € 5 mln. plaatsgevonden. Het risico dat door deze reserve werd afgedekt, wordt nu volledig via de Bufferreserve weerstandscapaciteit afgedekt.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting beklemdheid	Niet van toepassing.

Risicoreservering Grevelingen

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Risicoreservering Grevelingen	5.000	0	5.000	0
Totaal	5.000	0	5.000	0

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
5-3 Leven met water	0	5.000	-5.000
Totaal	0	5.000	-5.000

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
Risicoreservering Grevelingen	0	0	0	0

Toelichting

Onderwerp:	Risicoreservering Grevelingen
Inhoud en doel	Dekking van mitigerende maatregelen voor natuur en recreatie die nodig zijn bij het terugbrengen van getij op de Grevelingen.
Functie	Buffer
Voeding	Uit de reserve Groene ambities
Besluitvorming/instellingsjaar	Najaarsnota 2018
Looptijd	2023
Omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de reserve € 0.
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 5 mln onttrokken aan de reserve en overgeboekt naar de reserve Ontwikkelperspectief Grevelingen en Volkerak-Zoom. De reserve kwalificeerde zich namelijk niet meer als een risico in de zin van de paragraaf Weerstandsvermogen, maar het bedrag dient wel beschikbaar te blijven aangezien er bestuurlijk verwachtingen zijn gewekt en het een bestuurlijke wens is.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting beklemdheid	Niet van toepassing.

UPG 40

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Reserve UPG 40	1.964	0	-419	2.383
Totaal	1.964	0	-419	2.383

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
5-2 Toekomstbestendige landbouw	0	-419	419
Totaal	0	-419	419

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
UPG 40	2.285	98	0	2.383

Toelichting

Onderwerp:	UPG 40
Inhoud en doel	Met het Hoofdlijnenakkoord 2015-2019 is € 40 mln extra toegekend aan het Uitvoeringsprogramma Groen (UPG). De provinciale middelen zijn in de jaren 2016-2019 op de begroting beschikbaar gesteld voor het UPG. De UPG € 40 mln middelen die in een jaar niet worden besteed, wordt op jaareinde aan deze Reserve UPG 40 Hoofdlijnenakkoord toegevoegd. De middelen blijven daarmee ter beschikking voor het UPG voor de jaren daarna. De reserve maakt het mogelijk om de € 40 mln te kunnen monitoren. Deze middelen worden ingezet voor de Landschapstafels, Groenparticipatie en POP3.
Functie	Spaar
Voeding	Financiële ruimte (€ 40 mln UPG Hoofdlijnenakkoord 2015-2019)
Besluitvorming/instellingsjaar	Jaarrekening 2016
Looptijd	2023
Omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de reserve € 2,4 mln en daalt naar € 1,6 mln per ultimo 2024. Van dit saldo is ultimo 2024 zijn geen gelden vrij inzetbaar.
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € -0,4 mln onttrokken aan de reserve. Op basis van gerealiseerde lasten hebben de volgende onttrekkingen plaatsgevonden: <ul style="list-style-type: none"> • Correctie van eerder genomen lasten gedekt uit deze reserve € -0,7 mln • POP3-uitgaven waarbij de provincie zich heeft gecommitteerd om EU-subsidies, beschikbaar gesteld voor de landbouw, middels verplichte cofinanciering aan te vullen € 0,3 mln
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting beklemdheid	Het volledige saldo van de reserve UPG40 is beklemd. Met het Hoofdlijnenakkoord 2015-2019 is € 40 mln extra toegekend aan het Uitvoeringsprogramma Groen (UPG). Deze middelen worden ingezet voor de Landschapstafels (€ 20 mln) waarbij de provinciale bijdrage is vastgelegd in de Meerjarenprogrammering Groen 2016-2019. Daarnaast worden de middelen ingezet voor Groenparticipatie (€ 5 mln). Het resterende deel (€ 15 mln) dient voornamelijk te worden ingezet ter dekking van de uitgaven van POP3 waarbij de provincie zich samen met de andere provincies heeft gecommitteerd om EU-subsidies, beschikbaar gesteld voor de landbouw, middels verplichte cofinanciering aan te vullen.

Versterking economie

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Versterking economie	17.131	5.058	9.610	12.580
Totaal	17.131	5.058	9.610	12.580

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	2.658	5.885	-3.226
4-2 Creëren van een rijk vestigingsklimaat	2.400	1.318	1.082
5-2 Toekomstbestendige landbouw	0	207	-207
9-1 Algemene middelen	0	2.200	-2.200
Totaal	5.058	9.610	-4.551

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
Versterking economie	10.033	2.547	0	12.580

Toelichting

Onderwerp:	Versterking economie
Inhoud en doel	<p>In het Hoofdlijnenakkoord 2015-2019 is afgesproken dat er extra geïnvesteerd wordt in het domein Economie. In de nadere uitwerkingsfase hiervan is een aantal afzonderlijke grote onderwerpen gedefinieerd, en daarnaast een cluster initiatieven waarvan de uitwerking pas in een tweede fase aan de orde is. Om de middelen die voor dit laatste onderdeel worden vrijgemaakt goed te kunnen monitoren is een extra reserve noodzakelijk.</p> <p>Voorzien wordt dat deze middelen worden ingezet voor subsidieverstrekking aan derden, waarbij die derden meer dan één jaar (het verleningsjaar) nodig zullen hebben voor uitvoering. Dat betekent dat de middelen die beschikbaar moeten zijn in het verleningsjaar, gedeeltelijk aan het einde van dat jaar opgespaard moeten worden in een reserve, om in de latere jaren onttrokken te worden zodra de activiteiten zijn uitgevoerd.</p> <p>In de Voorjaarsnota 2017 zijn de investeringsimpulsen verwerkt en toegelicht. In totaal is in 2017 € 22,5 mln in de reserve Versterking economie gestort. Het betreft onder meer Transitiecampus, Investeren in vernieuwing, Glastuinbouw Westland en Waste2chemicals (Chemiecluster Rotterdamse Haven). De uitvoering vindt plaats vanaf 2018.</p>
Functie	Spaar
Voeding	Programmabudget
Besluitvorming/instellingsjaar	2016
Looptijd	9999
Omvang	De omvang per ultimo 2023 bedraagt € 12,6 mln. Per saldo neemt de reserve af van € 17,1 mln naar € 12,6 mln.
Toelichting onttrekkingen	In totaal is € 9,6 mln onttrokken in 2023. Dit betreft € 5,9 mln voor beleidsdoel 4.1 innovatie: richting duurzaam en digitaal, € 1,3 mln voor het beleidsdoel 4.2 creatie van een rijk vestigingsklimaat, € 0,2 mln voor beleidsdoel 5.2 toekomstigbestendige landbouw en € 2,2 mln vloeit terug naar de algemene middelen.
Toelichting toevoegingen	In totaal is conform Begroting 2023 € 5,1 mln gestort. Dit betreft € 2,7 mln voor beleidsdoel 4.1 innovatie: richting duurzaam en digitaal, en € 2,4 mln voor beleidsdoel 4.2 creatie van een rijk vestigingsklimaat
Toelichting beklemdheid	Voor € 2,5 mln zijn al verplichtingen aangegaan met subsidieontvangers of leveranciers, dit bedrag is juridisch verplicht. Het grootste deel (€ 10 mln) is bestuurlijk verplicht. Het betreft een veelheid aan onderwerpen zoals greenports, energie op bedrijventerreinen, Human Capital, de Campusregeling, Accez, Aerospace (regiodeal Noordwijk) en Leerpark Drechtsteden. Plannen voor de meeste van deze onderwerpen zijn in een gevorderd stadium en afkomstig uit eerdere bestuurlijke afspraken, waarbij er geregeld ook nauw wordt samengewerkt met partners buiten de provincie. Zij zien de beoogde bijdragen van de provincie gaandeweg steeds meer als een vaststaand feit. Herschikking van deze middelen is in theorie deels wel mogelijk, maar in de praktijk moeilijk realiseerbaar. In sommige gevallen, zoals bij de regiodeal die met de gemeente Noordwijk is gesloten over Aerospace, is herschikking wegens aanwezig ondertekend contract in het geheel niet mogelijk.

Warmteleiding Warmteling

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Warmteleiding Warmteling	71.012	12.050	8.000	75.062
Totaal	71.012	12.050	8.000	75.062

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
3-2 Verduurzaming gebouwde omgeving	12.050	8.000	4.050
Totaal	12.050	8.000	4.050

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
Warmteleiding Warmteling	0	75.062	0	75.062

Toelichting

Onderwerp:	Warmteleiding Warmteling
Inhoud en doel	<p>In het Klimaatakkoord is afgesproken om de warmtevoorziening te verduurzamen en zo tot een CO2-reductie te komen. Meer dan de helft van de energie die binnen de Nederlandse huishoudens wordt gebruikt (dus exclusief bijvoorbeeld mobiliteit) gaat op aan warmte. Deze warmte is nu nog nagenoeg geheel afkomstig uit fossiele bronnen, vooral aardgas.</p> <p>Voor veel stedelijke gebieden in Zuid-Holland is het grootschalig inzetten van collectieve duurzame warmte in de vorm van warmtenetten een haalbare oplossing als alternatief voor verwarming met aardgas. Om de warmtenetten in de wijken van warmte te voorzien werken we aan een robuust, publiek beheerd, open (regionaal) warmtetransportsysteem. Dat gebeurt onder regie van het Rijk en met partners zoals de Gasunie en andere energieleveranciers waarop (toekomstige) lokale warmtenetten en bestaande en of nieuw te ontwikkelen bronnen, waaronder geothermie kunnen aansluiten.</p> <p>De provincie levert een bijdrage voor het mogelijk maken van de ontwikkeling en de realisatie van warmteleiding Warmteling+ dat samen met de warmteleiding Warmteling de "backbone" vormt van het toekomstige regionale Warmtetransportnet Zuid-Holland.</p>
Functie	Spaar
Voeding	Financiële ruimte
Besluitvorming/instellingsjaar	PS-besluit nr. 7365 dd. 16 juni 2021, (PZH-2021-776316611)
Looptijd	2026
Omvang	De omvang is bepaald op basis van de te verstrekken subsidie en garantie aan Warmteling+. Ultimo 2023 bedraagt de omvang € 75 mln. Het verloop van de toekomstige onttrekkingen wordt bij Voorjaarsnota 2024 opnieuw geraamd.
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is conform begroting € 8 mln onttrokken aan de reserve. Dit betreft een investeringssubsidie conform beschikking aan Gasunie van 13 december 2022 .
Toelichting toevoegingen	In 2023 is € 2 mln toegevoegd aan de reserve. In 2022 zou € 10 mln onttrokken worden voor een investeringssubsidie aan Gasunie, maar conform beschikking aan Gasunie van 13 december 2022 werd dit € 8 mln. Om die reden zijn deze middelen beklemd bij Jaarrekening 2022 en bij Voorjaarsnota 2023 toegevoegd aan de reserve. Op basis van de voortgang van het project heeft een correctie plaatsgevonden van de lastneming van de middelen van € 10 mln. Deze middelen worden toegevoegd aan de reserve Warmteleiding Warmteling.
Toelichting beklemdheid	De middelen worden conform besluit 13 december 2022 ingezet voor de investeringssubsidie aan Gasunie voor de ontwikkeling en realisatie WLQ+.

Zandmotor

Verloop reserve

Programmareserve (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
Zandmotor	1.176	0	1.176	0
Totaal	1.176	0	1.176	0

Uitsplitsing toevoegingen en onttrekkingen per doel

Beleidsdoel	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
5-3 Leven met water	0	1.176	-1.176
Totaal	0	1.176	-1.176

Beklemdheid reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bestuurlijk verplicht	Juridisch verplicht	Niet verplicht	Saldo reserve per 31-12-2023
Zandmotor	0	0	0	0

Toelichting

Onderwerp:	Zandmotor
Inhoud en doel	Het kustprogramma van de provincie Zuid-Holland heeft tot doel om de kust veilig te maken voor huidige en komende generaties. Dit is in lijn met het advies van de commissie Veerman (Deltacommissie), waarin de Zandmotor is genoemd. Om de provinciale bijdrage aan de aanleg van de Zandmotor te dekken is geld in de programmareserve opgenomen. Daarnaast is de provincie volgens de overeenkomsten die met Rijkswaterstaat zijn gesloten gehouden het natuurbeheer van de Zandmotor te regelen via opdrachtverlening aan Zuid-Hollands Landschap.
Functie	Spaar
Voeding	Deels doorerschikking binnen het programma (Kust-onderdelen en reservering IRP's). Vanuit het innovatiebudget is € 1 mln beschikbaar gesteld. Daarnaast is € 1 mln uit de financiële ruimte beschikbaar gesteld (Najaarsnota 2010).
Besluitvorming/instellingsjaar	Voorjaarsnota 2010
Looptijd	2023
Omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de reserve € 0 mln.
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 1,2 mln onttrokken aan de reserve. Conform de financiële verordening classificeerde de reserve Zandmotor zich met een saldo van € 1,2 mln als klein en is derhalve opgeheven, waarbij het bedrag vrij is komen te vallen ten gunste van de financiële ruimte van de Provincie. Uit de vrijval is € 0,6 mln opgenomen in de begroting om de komende jaren aan de betalingsverplichtingen met betrekking tot het beheer en toezicht op de Zandmotor te kunnen blijven voldoen.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting beklemdheid	Niet van toepassing.

Bijlage 2 Toelichting Voorzieningen

Grondwaterheffing

Verloop voorziening

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12- 2022	Toevoegingen	Onttrekkingen Vrijval voor de exploitatie	Onttrekkingen Aanwending	Saldo per 31-12-2023
Voorziening Grondwaterheffing	2.017	158	0	48	2.128

Toelichting

Onderwerp	Grondwaterheffing
Inhoud en doel	De voorziening is bij de Jaarrekening 2004 gevormd voor het saldo van ontvangen heffingen en gemaakte kosten. Deze voorziening heeft zowel een egalisatiefunctie als een functie om mogelijke toekomstige schadeclaims te kunnen dekken.
Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing.
Toelichting toevoegingen	In 2023 is per saldo € 0,1 mln gestort in de voorziening. Dit bedrag is het verschil tussen alle baten uit grondwaterheffing over 2023 (€ 0,4 mln) en alle beheers- en investeringskosten voor een veilig en continu beheer van grondwateronttrekkingen in 2023 (€ 0,3 mln).

Het nieuwe Westland CV

Verloop voorziening

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12- 2022	Toevoegingen	Onttrekkingen Vrijval voor de exploitatie	Onttrekkingen Aanwending	Saldo per 31-12-2023
Voorziening Het Nieuwe Westland CV	613	49	0	0	662

Toelichting

Onderwerp	Het Nieuwe Westland CV
Inhoud en doel	Voorziening oninbaarheid vanwege lagere marktwaarde aandelenkapitaal.
Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing.
Toelichting toevoegingen	De dotatie aan de voorziening Nieuwe Westland CV bedraagt € 0,1 mln.

Houdstermaatschappij

Verloop voorziening

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12- 2022	Toevoegingen	Onttrekkingen Vrijval voor de exploitatie	Onttrekkingen Aanwending	Saldo per 31-12-2023
Voorziening Houdstermaatschappij HZH	8.159	3.816	0	0	11.975

Toelichting

Onderwerp	Houdstermaatschappij
Inhoud en doel	Voorziening wegens oninbaarheid.
Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing
Toelichting toevoegingen	De provinciale stille reserve heeft op basis van de concept jaarrekening een negatieve waarde van € 12 mln. Om de negatieve stille reserve af te dekken zal de provincie de reeds getroffen voorziening, zijnde € 8,2 mln, ophogen tot € 12 mln.

InnovationQuarter

Verloop voorziening

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12- 2022	Toevoegingen	Onttrekkingen Vrijval voor de exploitatie	Onttrekkingen Aanwending	Saldo per 31-12-2023
Voorziening InnovationQuarter	4.308	0	0	1.721	2.588

Toelichting

Onderwerp	InnovationQuarter
Inhoud en doel	Voorziening oninbaarheid vanwege lagere marktwaarde aandelenkapitaal.
Toelichting onttrekkingen	De voorziening neemt per ultim 2023 af van € 4,3 mln naar € 2,7 mln. Op basis van de conceptjaarrekening 2023 van de verbonden partij InnovationQuarter kan worden geconcludeerd dat IQ het jaar 2023 afsluit met een positief resultaat van € 6,4 mln. De intrinsieke waarde van de provinciale aandelen stijgt daardoor naar € 37,1 mln. De stille reserve (verschil nominaal en intrinsiek) is hierdoor in waarde gedaald naar € 2,6 mln. Dit betekent dat de reeds getroffen voorziening ad € 4,3 mln. kan worden verlaagd naar € 2,6 mln. Derhalve een vrijval van € 1,7 mln ten gunste van het resultaat.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.

Nazorg stortplaatsen

Verloop voorziening

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12- 2022	Toevoegingen	Onttrekkingen Vrijval voor de exploitatie	Onttrekkingen Aanwending	Saldo per 31-12-2023
Voorziening Nazorg stortplaatsen	3.247	801	0	0	4.048

Toelichting

Onderwerp	Nazorg stortplaatsen
Inhoud en doel	Deze voorziening heeft het karakter van een voorziening voor op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. Met ingang van 1 april 1998 zijn provincies verantwoordelijk voor de eeuwigdurende nazorg van provinciale stortplaatsen. Daartoe is het provinciaal Fonds Nazorg gesloten Stortplaatsen Zuid-Holland ingesteld. Zij beheert het vermogen dat beschikbaar dient te zijn om de kosten van eeuwigdurende nazorg te dekken. Dit vermogen wordt in eerste instantie bijeengebracht door de stortplaats-exploitanten via heffingen. De rendementen uit dit vermogen dienen toereikend te zijn om de eeuwigdurende nazorg te kunnen dekken. Om deze risico's van een mogelijk dekkingstekort voor de gesloten stortplaatsen, waarvoor voor de provincie een zorgplicht geldt, af te dekken, laat de provincie periodiek (iedere vijf jaar) een studie uitvoeren naar de te verwachten toekomstige rendementen. Vanwege de lagere rekenrente heeft de provincie bij Jaarrekening 2012 een voorziening Nazorg gesloten stortplaatsen gecreëerd.
Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing.
Toelichting toevoegingen	De dotatie aan de voorziening Nazorg stortplaatsen bedraagt € 0,8 mln. Deze dotatie is benodigd om de omvang van de voorziening gelijk te houden aan het aanwezig tekort in de ontwikkeling van het doelvermogen van de gesloten stortplaatsen.

Pensioenen GS

Verloop voorziening

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12- 2022	Toevoegingen	Onttrekkingen Vrijval voor de exploitatie	Onttrekkingen Aanwending	Saldo per 31-12-2023
Voorziening Pensioenen GS	14.956	1.041	0	673	15.324

Toelichting

Onderwerp	Pensioenen GS
Inhoud en doel	Deze voorziening is ingesteld om aan de pensioenverplichtingen van de GS-leden te kunnen voldoen. Deze voorziening heeft het karakter van een voorziening voor op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
Toelichting onttrekkingen	De uitkeringslasten voortvloeiende uit de Algemene Pensioenwet Apolitieke Ambtsdragers bedroegen € 0,7 mln.
Toelichting toevoegingen	De premiestorting bedraagt € 0,06 mln. Daarnaast is de voorziening na verwerking van de premiestorting en pensioenuitkeringen bijgesteld conform opgave APG (inclusief indexering) voor € 0,98 mln. In totaal bedraagt de vermeerdering € 1,04 mln.

Personeelsopleidingsbudget (POB)

Verloop voorziening

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12- 2022	Toevoegingen	Onttrekkingen Vrijval voor de exploitatie	Onttrekkingen Aanwending	Saldo per 31-12-2023
Voorziening Personeelsopleidingsbudget	2.621	900	0	3.521	0

Toelichting

Onderwerp	Personeelsopleidingsbudget (POB)
Inhoud en doel	Elke vaste medewerker of tijdelijke medewerker met een dienstverband van 6 maanden of langer beschikt vanaf 1 januari 2018 over een Persoonlijk OntwikkelingsBudget (POB). Dit POB kan gebruikt worden voor opleiding en ontwikkeling over een periode van 5 jaar. Voor de bekostiging van het POB wordt een jaarlijkse voorziening getroffen van € 1.000 per medewerker per jaar. Dit is ongeveer € 1,5 mln per jaar.
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 0,5 mln onttrokken uit de voorziening Persoonlijk OntwikkelBudget (POB) aangaande opleiding en ontwikkeling van vaste medewerkers of tijdelijke medewerkers met een dienstverband van 6 maanden of langer. De voorziening met een stand van € 3 mln per 31 december 2023 is vrijgevallen ten gunste van het resultaat. Tevens is de voorziening per 31 december 2023 opgeheven. In de praktijk blijkt dat de besteding van dit persoonlijk ontwikkelbudget voor medewerkers een gelijkmatig patroon heeft wat op de reguliere wijze vanuit de begroting gedekt kan worden. Verder geldt dat in 2023 dit persoonlijk ontwikkelbudget voor medewerkers is verruimd naar een budget voor duurzame inzetbaarheid, als onderdeel van de afspraken die sociale partners hierover hebben gemaakt in de cao. Die verruiming biedt de mogelijkheid om dit budget in te zetten voor vitaliteitsuren. Dit geeft medewerkers de mogelijkheid om voor hetzelfde salaris in een beperkte periode een aantal uren verlof op te nemen. Omdat dit financieel-administratief niet leidt tot extra lasten en omdat de lasten in de begroting opgevangen kunnen worden, is de noodzaak voor de instandhouding van de voorziening komen te vervallen.
Toelichting toevoegingen	In 2023 is € 0,9 mln gedoteerd aan de voorziening Persoonlijk OntwikkelBudget (POB). Daarnaast heeft een correctie uit voorgaande jaar plaatsgevonden ten gunste van de voorziening van € 0,2 mln.

PMR 750 HA

Verloop voorziening

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12- 2022	Toevoegingen	Onttrekkingen Vrijval voor de exploitatie	Onttrekkingen Aanwending	Saldo per 31-12-2023
Voorziening PMR 750 HA	4.660	0	0	246	4.413

Toelichting

Onderwerp	PMR 750 HA
Inhoud en doel	In het jaarrekeningproces 2018 is uit onderzoek gebleken dat op de provinciale bijdrage geen terugbetalingsverplichting rust. De in 2006 opgenomen OVP 750 HA PMR is daarom ge(her)classificeerd als voorziening.
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 0,2 mln aan de voorziening onttrokken ter dekking van (een deel van) de realisatie van het project Buitenland van Rhooon.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing

Premieleningen

Verloop voorziening

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12- 2022	Toevoegingen	Onttrekkingen Vrijval voor de exploitatie	Onttrekkingen Aanwending	Saldo per 31-12-2023
Voorziening Premieleningen	66	0	0	1	65

Toelichting

Onderwerp	Premieleningen
Inhoud en doel	Deze voorziening heeft het karakter van een voorziening voor op de balansdatum bestaande risico's voor bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De voorziening heeft als doel obligaties uit te betalen en coupons te verzilveren van de uitgelote premieleningen 1957 en 1959.
Toelichting onttrekkingen	Voor het uitbetalen van coupons van de voormalige obligatieleningen heeft een marginale onttrekking uit de voorziening plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.

Bijlage 3 Toelichting Overlopende Passiva

Aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden	6.034	0	6.034	0

Toelichting

Onderwerp	OVP Aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden
Inhoud en doel	Met deze specifieke uitkering faciliteert het Rijk dat provincies veehouderijen kunnen aankopen ten behoeve van een blijvende vermindering van de stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.
Instellingsjaar	2020
Looptijd	Deze regeling vervalt met ingang van 01-12-2022, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op voordien ingediende aanvragen
Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 6 mln

BDU

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP BDU	22.224	0	1.610	20.614

Toelichting

Onderwerp	OVP BDU
Inhoud en doel	Betref een specifieke uitkering van het Rijk aan de Provincie ten behoeve van de bekostiging van de uitvoering van taken op het gebied van Verkeer & Vervoer.
Instellingsjaar	2007
Looptijd	t/m 2030
Toelichting onttrekkingen	Voor de dekking van provinciale- en regionale (spoor)infraprojecten is in 2023 een bedrag van € 1,6 mln aan de OVP/BDU onttrokken.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting omvang	Per ultimo 2023 heeft deze OVP nog een omvang van € 20,6 mln . Deze middelen zullen de komende jaren ingezet worden voor het verstrekken van subsidies die nog onder de voormalige BDU-regelgeving vallen.

Bermmaatregelen N-wegen

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Bermmaatregelen N-wegen	1.737	0	36	1.702

Toelichting

Onderwerp	OVP Bermmaatregelen N-wegen
Inhoud en doel	Het doel van de specifieke uitkering is het financieel ondersteunen van de ontvanger bij het treffen van kosteneffectieve infrastructurele maatregelen aan bermen van N-wegen die niet in beheer zijn bij het Rijk, gericht op het verminderen van ernstige bermongevallen, door het afschermen van obstakels binnen de: a. obstakelvrije zone; b. het vergroten van de vergevingsgezindheid van de weg; of c. het vergroten van de obstakelvrije afstand.
Instellingsjaar	2018
Looptijd	01-01-2018 t/m 31-12-2023
Toelichting onttrekkingen	Voor het project N223 Duurzaam veilig fase 3 is € 0,04 mln onttrokken.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting omvang	De omvang van de OVP ultimo 2023 bedraagt € 1,7 mln.

Beschikbaarheidsvergoeding

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Beschikbaarheidsvergoeding	4.627	1.903	6.531	0

Toelichting

Onderwerp	OVP Beschikbaarheidsvergoeding
Inhoud en doel	Het Rijk stelt via de "Regeling specifieke uitkering beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-concessies 2020 en 2021 een vergoeding beschikbaar aan de concessiehouders van het regionaal openbaar vervoer voor de uitvoering van het openbaar vervoer in de periode van 15 maart 2020 tot en met 31 december 2021. Dit als compensatie voor de inkomstenderving als gevolg van de getroffen overheidsmaatregelen om de verspreiding van Corona te beperken.
Instellingsjaar	2020
Looptijd	2024
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is een bedrag van € 0,2 mln aan de OVP onttrokken
Toelichting toevoegingen	In 2023 is een bedrag van € 1,9 mln aan de OVP toegevoegd.
Toelichting omvang	De omvang van deze OVP bedraagt ultimo 2023 € 6,3 mln.

Bodem 2022

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Bodem 2022	4.731	0	-302	5.033

Toelichting

Onderwerp	OVP Bodem 2022
Inhoud en doel	Het doel van deze regeling is om door middel van het verstrekken van specifieke uitkeringen bevoegde gezag in staat te stellen een aantal taken op het gebied van bodemsanering goed af te ronden en nieuwe bodemkwaliteitsopgaven te signaleren en daarop te reageren met een passende aanpak.
Instellingsjaar	2022
Looptijd	2022-2025

Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 0,3 mln negatief onttrokken aan de OVP. Op basis van gerealiseerde lasten hebben de volgende onttrekkingen plaatsgevonden: <ul style="list-style-type: none"> • Correctie op verantwoorde kosten van SiSa boekjaar 2022 € 1,3 mln • Subsidies € 1 mln
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 5 mln.

Bodem 2023

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Bodem 2023	0	910	910	0

Toelichting

Onderwerp	OVP Bodem 2023
Inhoud en doel	Het doel van deze regeling is om door middel van het verstrekken van specifieke uitkeringen bevoegde gezagen in staat te stellen een aantal taken op het gebied van bodemsanering goed af te ronden en nieuwe bodemkwaliteitsopgaven te signaleren en daarop te reageren met een passende aanpak.
Instellingsjaar	December 2023
Looptijd	2023-2025 (uitloop t/m uiterlijk 31/12/2027)
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 0,9 mln onttrokken aan de OVP voor Historische opgaven Spoed en Nazorg.
Toelichting toevoegingen	In 2023 is € 0,9 mln ontvangen vanuit een specifieke uitkering vanuit het Rijk.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 0 mln.

Boeren voor natuur

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Boeren voor natuur	103	9	103	9

Toelichting

Onderwerp	OVP Boeren voor natuur
Inhoud en doel	Het behoud en de ontwikkeling van landbouw-, natuur-, landschappelijke- en recreatieve waarden in de Polder van Biesland (boven- en benedenpolder) en een deel van de Noordpolder van Delfgauw.
Instellingsjaar	2007
Looptijd	31-12-2037
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 0,1 mln onttrokken aan de OVP ter dekking van subsidies
Toelichting toevoegingen	In 2023 is € 0,01 mln ontvangen rente toegevoegd aan de OVP.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 0,01 mln

Capaciteit Natuurmonitoring

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Capaciteit Natuurmonitoring	0	150	0	150

Toelichting

Onderwerp	OVP Capaciteit Natuurmonitoring
Inhoud en doel	De provincie ontvangt middelen welke specifiek zijn bedoeld om invulling te geven aan de 'Businesscase VHR compleet: Samen op pad'. De voorgenomen ontwikkelingen zoals omschreven in het de businesscase vragen om extra capaciteit bij provincies. Daarom is er deze regeling opgesteld waarop iedere provincie een beroep kan doen ten behoeve van deze kosten (die zijn of worden gemaakt in de periode 1 januari 2023 tot en met 31 december 2024).
Instellingsjaar	December 2023
Looptijd	1 januari 2024 t/m 31 december 2024
Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing.
Toelichting toevoegingen	In 2023 is een bijdrage van het Rijk, conform beschikking, van € 0,2 mln toegevoegd aan de OVP.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 0,2 mln.

Culturele voorziening 2020

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP SPUK Culturele voorziening 2020	131	0	5	126

Toelichting

Onderwerp	OVP Culturele voorziening 2020
Inhoud en doel	Compenseren van provincies voor de extra kosten die ze gemaakt hebben, om de primair provinciaal gesubsidieerde culturele instellingen te compenseren voor inkomsten die deze instellingen zijn misgelopen vanwege de coronamaatregelen van het kabinet. De uitkering wordt besteed aan de verstrekking van subsidies en bijdragen aan primair provinciaal gesubsidieerde culturele instellingen ter dekking van gederfde inkomsten als gevolg van de corona-maatregelen van het kabinet die niet uit hoofde van andere regelingen of bijdragen worden gedekt.
Instellingsjaar	2020
Looptijd	31-12-2022
Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting omvang	De omvang van deze OVP is per ultimo 2023 € 0,1 mln. Dit bedrag zal niet meer worden besteed en moet aan het Rijk worden terugbetaald in 2023. Na afrekening met het Rijk zal de OVP worden opgeheven.

Deltaprogramma Zoetwater 2e fase Brakwaterwinning

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Deltaprogramma Zoetwater 2e fase Brakwaterwinning	0	304	0	304

Toelichting

Onderwerp	OVP Deltaprogramma Zoetwater 2e fase Brakwaterwinning
Inhoud en doel	De Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater heeft tot doel het stimuleren en faciliteren van het nemen van maatregelen die bijdragen aan de vergroting van de waterbeschikbaarheid door zuinig gebruik of het vasthouden, verdelen of aanvoeren van zoetwater.
Instellingsjaar	December 2023
Looptijd	1 januari 2022 t/m 31 december 2027

Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing.
Toelichting toevoegingen	In 2023 is € 0,3 mln aan Rijksmiddelen ontvangen en toegevoegd aan de OVP.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 0,3 mln.

Deltaprogramma Zoetwater 2e fase Brielse Meer

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Deltaprogramma Zoetwater 2e fase Brielse Meer	0	34	0	34

Toelichting

Onderwerp	OVP Deltaprogramma Zoetwater 2e fase Brielse Meer
Inhoud en doel	De Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater heeft tot doel het stimuleren en faciliteren van het nemen van maatregelen die bijdragen aan de vergroting van de waterbeschikbaarheid door zuinig gebruik of het vasthouden, verdelen of aanvoeren van zoetwater.
Instellingsjaar	December 2023
Looptijd	1 januari 2022 t/m 31 december 2027
Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing.
Toelichting toevoegingen	In 2023 is € 0,03 mln aan rijksmiddelen ontvangen en toegevoegd aan de OVP.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 0,03 mln.

Deltaprogramma Zoetwater 2e fase Waterbank

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Deltaprogramma Zoetwater 2e fase Waterbank	0	400	78	322

Toelichting

Onderwerp	OVP Deltaprogramma Zoetwater 2e fase Waterbank
Inhoud en doel	De Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater heeft tot doel het stimuleren en faciliteren van het nemen van maatregelen die bijdragen aan de vergroting van de waterbeschikbaarheid door zuinig gebruik of het vasthouden, verdelen of aanvoeren van zoetwater. De PZH voert de maatregelen uit conform haar ingediende aanvraag.
Instellingsjaar	Maart 2023
Looptijd	01-01-2022 t/m 01-12-2027
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 0,1 mln uitgekeerd aan subsidies en onttrokken aan de OVP.
Toelichting toevoegingen	In 2023 is € 0,4 mln aan rijksmiddelen ontvangen en toegevoegd aan de OVP.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 0,3 mln.

Deltaprogramma Zoetwater 2e fase Waterbuffer Rotterdam

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Deltaprogramma Zoetwater 2e fase Waterbuffer Rotterdam	0	148	148	0

Toelichting

Onderwerp	OVP Deltaprogramma Zoetwater 2e fase Waterbuffer Rotterdam
Inhoud en doel	De Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater heeft tot doel het stimuleren en faciliteren van het nemen van maatregelen die bijdragen aan de vergroting van de waterbeschikbaarheid door zuinig gebruik of het vasthouden, verdelen of aanvoeren van zoetwater.
Instellingsjaar	December 2023
Looptijd	1 januari 2022 t/m 31 december 2027
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 0,1 mln uitgekeerd aan subsidies en onttrokken aan de OVP.
Toelichting toevoegingen	In 2023 is € 0,1 mln aan rijksmiddelen ontvangen en toegevoegd aan de OVP.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 0 mln.

Flexpool Rijksbijdrage

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Flexpool Rijksbijdrage	435	0	435	0

Toelichting

Onderwerp	OVP Flexpool Rijksbijdrage
Inhoud en doel	De flexibele inzet van capaciteit en expertise hebben als doel het bespoedigen van de voorfase van woningbouwprojecten. In de woningbouw en gebiedsontwikkeling ontstaat er vertraging doordat er regionaal onvoldoende capaciteit en expertise beschikbaar is voor de planfase en voor de vergunningverlening. Met deze beschikking (€ 6,2 mln) wordt de provincie in staat gesteld om flexibele inzet van capaciteit en expertise onder medeoverheden te coördineren. De inzet van de middelen dient gericht te zijn op de activiteiten zoals benoemd in artikel 2, eerste lid van de Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw. De ondersteuning die met deze middelen geboden kan worden aan medeoverheden dient gericht te zijn op het verhelpen van specifieke kennis- of capaciteitsknelpunten in de voorfase van woningbouwprojecten. Inzet van de middelen dient onder andere ten goede te komen aan prioritaire gebieden, voor zover binnen de provincie gelegen. Deze gebieden zijn: 14 grootschalige woningbouwlocaties, 8 NOVI-gebieden en 16 stedelijke vernieuwingsgebieden. Ook de voorfase van projecten die een bijdrage van de woningbouwimpuls hebben ontvangen kunnen met deze middelen worden bespoedigd. De provincie kan ervoor kiezen de flexibele inzet van capaciteit en expertise centraal te organiseren of dit door medeoverheden zelf uit te laten voeren en dit enkel te bekostigen. Als er sprake is van overdracht van middelen aan medeoverheden dan zal ook deze verantwoording via SISA plaatsvinden. De cofinanciering zal door de provincie Zuid-Holland cf. artikel 4, derde lid, sub b, van de Regeling flexibele inzet woningbouw worden vormgegeven door deze inzet na afloop van de bijdrage ten minste een jaar, in enige vorm, te continueren.
Instellingsjaar	2020
Looptijd	01-12-2020 t/m 31-12-2023

Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 0,4 mln voor subsidies onttrokken aan de OVP.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 0,0 mln.

Flexpool Rijksbijdrage 2022

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Flexpool rijksbijdrage 2022	8.553	1.884	5.433	5.004

Toelichting

Onderwerp	OVP Flexpool Rijksbijdrage 2022
Inhoud en doel	De minister verstrekt op aanvraag van gedeputeerde staten een specifieke uitkering aan de provincie voor de financiering van capaciteitsondersteuning in de gemeentelijke of provinciale organisatie of bij een waterschap ter bevordering van de snelheid van: <ul style="list-style-type: none"> de vergunningverlening voor woningbouwprojecten de totstandkoming van lokale of regionale integrale woonzorgvisies en het realiseren van betaalbare woningen met passende zorg en ondersteuning voor aandachtsgroepen het voorbereiden van een woningbouwproject of herstructureringsproject het sluiten van anterieure overeenkomsten met marktpartijen; of het opstellen van een bestemmingsplan en het doorlopen van de bijbehorende procedure.
Instellingsjaar	2022
Looptijd	2022-2024
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 5,6 mln onttrokken aan de OVP. Op basis van gerealiseerde lasten hebben de volgende onttrekkingen plaatsgevonden: <ul style="list-style-type: none"> Subsidies € 5,3 mln Expertpool Toekomstbestendig bouwen € 0,1 mln Personele lasten trainees Gebiedsontwikkeling € 0,2 mln
Toelichting toevoegingen	In 2023 is € 1,9 mln aanvullende middelen vanuit het Rijk toegevoegd aan de OVP.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 5 mln.

Horizon 2020 Nextgen

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Horizon 2020 Nextgen	76	0	76	0

Toelichting

Onderwerp	OVP Horizon 2020 Nextgen
Inhoud en doel	Het project Nextgen richt zich op het demonstreren en vermarkten van innovaties met als doel het realiseren van een circulaire economie in de gehele waterketen. Thema's zijn hergebruik van (afval)water, terugwinning van nutriënten en materialen uit afvalwater, energie- en warmteterugwinning en -benutting.
Instellingsjaar	2018
Looptijd	01-07-2018 t/m 30-11-2022
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 0,08 mln onttrokken aan de OVP. Op basis van gerealiseerde lasten hebben de volgende onttrekkingen plaatsgevonden: <ul style="list-style-type: none"> Terugbetaling aan lead partner KWRwater van teveel ontvangen EU-subsidie € 0,04 mln. Dekking uitgaven € 0,04 mln.

Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 0.

IBP-VP Hollands en Utrechts Veenweidegebied

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP IBP-VP Hollands en Utrechts Veenweidegebied	751	0	619	132

Toelichting

Onderwerp	OVP IBP-VP Hollands en Utrechts Veenweidegebied
Inhoud en doel	Met de veertien IBP-VP gebiedsplannen wil het Rijk de eigen kracht van een gebied, de regio, benutten en in gelijkwaardige samenwerking met de medeoverheden deze helpen te versterken. Met het inzetten op de IBP-VP gebiedsplannen kiest het Rijk met de medeoverheden voor een gezamenlijke aanpak van opgaven. Deze opgaven zijn gericht op - zoveel mogelijk in samenhang met andere opgaven vorm geven aan - verduurzaming van de landbouw, gezonde ecosystemen, klimaatdoelstellingen, kwaliteit en leefbaarheid, bodem en waterbeheer en -kwaliteit en op een gezonde en veilige leefomgeving. Er wordt gewerkt aan een economisch vitaal, leefbaar en ecologisch duurzaam platteland. Dit is gebied specifiek opgepakt door gezamenlijk een gebiedsgerichte, integrale aanpak ontwikkelen dat is uitgewerkt in het plan. Dit heeft geresulteerd in het IBP-VP gebiedsplan Hollands-Utrechtse veenweiden in transitie.
Instellingsjaar	2020
Looptijd	31-12-2024
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 0,6 mln onttrokken aan de OVP ter dekking van subsidies.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 0,1 mln.

IBP-VP Zuidwestelijke Delta

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP IBP-VP Zuidwestelijke Delta	2.777	0	1.075	1.701

Toelichting

Onderwerp	OVP IBP-VP Zuidwestelijke Delta
Inhoud en doel	Met de veertien IBP-VP gebiedsplannen wil het Rijk de eigen kracht van een gebied, de regio, benutten en in gelijkwaardige samenwerking met de medeoverheden deze helpen te versterken. Met het inzetten op de IBP-VP gebiedsplannen kiest het Rijk met de medeoverheden voor een gezamenlijke aanpak van opgaven. Deze opgaven zijn gericht op - zoveel mogelijk in samenhang met andere opgaven vorm geven aan - verduurzaming van de landbouw, gezonde ecosystemen, klimaatdoelstellingen, kwaliteit en leefbaarheid, bodem en waterbeheer en -kwaliteit en op een gezonde en veilige leefomgeving. Er wordt gewerkt aan een economisch vitaal, leefbaar en ecologisch duurzaam platteland. Dit is gebied specifiek opgepakt door gezamenlijk een gebiedsgerichte, integrale aanpak ontwikkelen dat is uitgewerkt in het plan. Dit heeft geresulteerd in het IBP-VP gebiedsplan Zuidwestelijke Delta.
Instellingsjaar	2020
Looptijd	31-12-2024

Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 1,1 mln onttrokken aan de OVP ter dekking van de volgende gerealiseerde activiteiten / lasten: <ul style="list-style-type: none"> • Subsidies € 0,9 mln • Arbeidscapaciteit en inhuur € 0,1 mln • Onderzoek en advies € 0,1 mln
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 1,7 mln.

Impuls Veenweiden

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Impuls Veenweiden	17.228	0	3.006	14.222

Toelichting

Onderwerp	OVP Impuls Veenweiden
Inhoud en doel	Met de gebiedsplannen Impuls Veenweiden wil het Rijk in samenwerking met de provincies de aanzet geven om het klimaatdoel voor de veenweiden te realiseren, zoals geformuleerd in het klimaatakkoord. De provincie Zuid-Holland heeft hiertoe een gebiedsplan Impuls Veenweiden Zuid-Holland opgesteld.
Instellingsjaar	2020
Looptijd	31-12-2025
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 2,9 mln onttrokken aan de OVP ter dekking van de volgende gerealiseerde activiteiten / lasten: <ul style="list-style-type: none"> • Aankoop van gronden € 2,6 mln • Subsidies € 0,3 mln
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 14,3 mln.

Investeringsportefeuille 2022 DMS N2000

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Investeringsportefeuille 2022 DMS N2000	0	0	0	0

Toelichting

Onderwerp	OVP Investeringsportefeuille 2022 DMS N2000
Inhoud en doel	Ontwikkelen van een Data Management Systeem voor Natura 2000.
Instellingsjaar	2022
Looptijd	2022-2023
Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 0.

JIVE2-project 20 waterstofbussen

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP JIVE2-project 20 waterstofbussen	75	0	75	0

Toelichting

Onderwerp	OVP JIVE2-project 20 waterstofbussen
Inhoud en doel	De inkoop en inzet van 20 waterstofbussen in de provincie Zuid_Holland, als onderdeel van het JIVE-2 project, waarbij 50 waterstofbussen in Nederland worden ingezet, geeft invulling aan het bestuursakkoord Zero Emissie OV-bussen van april 2016 en het KlimaatAkkoord (deel Zero Emissie OV-bussen) van juni 2019.
Instellingsjaar	2021
Looptijd	2022
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is een bedrag van € 0,075 mln aan de OVP onttrokken
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting omvang	Per ultimo 2023 is de omvang van de OVP € 0. De OVP is hiermee afgewikkeld.

Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE)

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE)	0	3.500	2.791	709

Toelichting

Onderwerp	OVP Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE)
Inhoud en doel	Het doel van deze meerjarige regeling is om de capaciteit (bemensing) te vergroten bij decentrale overheden voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid. In de regeling is klimaat- en energiebeleid gedefinieerd als beleid gericht op het behalen van de doelstellingen genoemd in artikel 2, eerste en tweede lid, van de Klimaatwet. De middelen worden als een brede doeluitkering uitgekeerd. Dat wil zeggen dat gemeenten en provincies een ruime vrijheid hebben om de middelen te besteden, zo lang ze binnen de grenzen van de regeling blijven. De middelen zijn bedoeld om Nederlandse gemeenten en provincies in staat te stellen voldoende arbeidskrachten in te huren zodat zij het klimaat- en energiebeleid kunnen uitvoeren. De meest efficiënte en effectieve manier om dit te doen, is als gemeenten en provincies hun ambtelijke capaciteit vergroten met ambtenaren die voor langere tijd in dienst worden genomen. Op die manier wordt namelijk expertise en ervaring in de organisatie opgebouwd. Gemeenten en provincies kunnen er echter ook voor kiezen externe capaciteit in te zetten.
Instellingsjaar	01-01-2023
Looptijd	01-01-2023 t/m 31-12-2025
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is een bedrag van € 2,8 mln onttrokken aan de OVP. Dit bedrag is aangewend ten behoeve van arbeidscapaciteit voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang € 0,7 mln. Het verloop van toekomstige onttrekkingen is als volgt geraamd: 2024: € 0,7 mln. In 2024 zal een bedrag van € 3,5 mln en in 2025 een bedrag van € 5 mln worden toegevoegd.

KPI-K Zuidwestelijke Delta

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP KPI-K Zuidwestelijke Delta	150	0	150	0

Toelichting

Onderwerp	OVP KPI-K Zuidwestelijke Delta
Inhoud en doel	De PZH ontvangt van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij een bijdrage (concept beschikking opgenomen) voor het deelproject KPI-K als onderdeel van het project IBP VP Zuidwestelijke Delta. In de concept beschikking staat opgenomen dat deze bijdrage moet worden verantwoord via de jaarlijkse SISA-rapportage. Op de beschikking berust een teruggave verplichting indien bij vaststelling niet alle middelen voor het doel zijn aangewend.
Instellingsjaar	November 2022
Looptijd	1 november 2022 t/m 31 augustus 2023
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 0,1 mln onttrokken aan de OVP ter dekking van subsidies.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 0,1 mln.

Leiden-Katwijk-Noordwijk

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Leiden-Katwijk-Noordwijk	500	0	19	481

Toelichting

Onderwerp	OVP Leiden-Katwijk-Noordwijk
Inhoud en doel	De Provincie Zuid-Holland legt een HOV-verbinding/vrij liggende busbaan aan, mede ten behoeve van de ontsluiting van de wijk Valkenhorst in de gemeente Katwijk. Voor een goede inpassing van de busbaan zijn extra investeringen gewenst. De bijdrage is om de volgende maatregelen mogelijk te maken: <ul style="list-style-type: none"> • Ronde N441 - Kooltuinweg, een fietstunnel • N206 geluidschermen (tbv verhogen van de acceptatie van de plannen door de omgeving) • Duurzame busbaan – Warmtecollectoren • Versterking van de doorlopende groenstructuren. De verwachting is dat de extra maatregelen tegemoet komen aan wensen van de omgeving. Daarmee zal de realisatie naar verwachting zonder vertraging kunnen worden gerealiseerd. Voor de genoemde maatregelen is een bedrag van € 4 mln begroot. De bijdrage van een € 0,5 mln is dus slechts een deel van het benodigde bedrag. De overige € 3,5 mln wordt door de provincie en de gemeente Katwijk bekostigd.
Instellingsjaar	Januari 2023
Looptijd	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Toelichting onttrekkingen	De onttrekking voor het project HOV Leiden CS-Noordwijk bedraagt € 0,02 mln.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting omvang	De omvang van de OVP ultimo 2023 bedraagt € 0,5 mln.

LIFE IP AII4Biodiversity

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP LIFE IP AII4Biodiversity	1.373	0	1.329	44

Toelichting

Onderwerp	OVP LIFE IP All4Biodiversity
Inhoud en doel	<p>Het doel van LIFE IP All4Biodiversity is het verbeteren van de samenwerking en werkwijzen voor het behalen van Natura 2000 doelen in Nederland. Met behulp van projecten van LIFE IP All4Biodiversity wordt ervaring opgedaan met het identificeren en oplossen van problemen. De gevonden oplossingen, op basis van opgedane kennis en ervaring, worden uitgedragen en opgeschaald naar alle relevante partijen (nationaal en internationaal), ook als ze niet rechtstreeks bij het programma betrokken zijn. De grote kracht achter LIFE IP All4Biodiversity is de samenwerking op verschillende niveaus. Binnen de geselecteerde projecten vindt een intensieve samenwerking plaats tussen terreinbeheerder binnen de natuurgebieden en grondeigenaren rondom de natuurgebieden. Op landelijk niveau vindt een samenwerking plaats tussen alle bij de aanvraag betrokken organisaties. Ten slotte vindt een samenwerking plaats op internationaal niveau met vergelijkbare (Europese-) projecten.</p> <p>LIFE IP als instrument heeft als hoofddoelstelling bij te dragen aan het Natura 2000 beleid zoals verwoord in het Prioritised Action Framework (PAF) Natura 2000 voor de periode 2021-2027.</p>
Instellingsjaar	2020
Looptijd	09-03-2020 t/m 08-03-2026
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 1,3 mln onttrokken aan de OVP ter dekking van de bijdrage aan partners (als leadpartner) van het EU-project LIFE-IP All4biodiversity
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 0,04 mln.

MIT (SPUK)

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP MIT (SPUK)	2	977	-26	1.005

Toelichting

Onderwerp	OVP MIT (SPUK)
Inhoud en doel	Het Rijk stimuleert innovatie-activiteiten in het MKB. Via een jaarlijkse uitkering aan provincies (met lokale cofinancieringsplicht) wordt de uitvoering van deze stimulans regionaal belegd. Door jaarlijkse provinciale openstelling van de ingevoerde subsidieregeling wordt uitvoering gegeven aan het rijksinitiatief.
Instellingsjaar	2020
Looptijd	31-12-2024
Toelichting onttrekkingen	Er is een zeer gering bedrag onttrokken.
Toelichting toevoegingen	Er is € 1 mln gestort.
Toelichting omvang	De omvang per ultimo 2023 bedraagt € 1 mln .

MIT 2021

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP MIT 2021	1	1.388	946	443

Toelichting

Onderwerp	OVP MIT 2021
Inhoud en doel	Met het Missiegedreven Topsectoren en Innovatiebeleid (MTIB) wil het Rijk inzetten op het succesvol aanpakken van maatschappelijke uitdagingen. Hiervoor zijn technologische doorbraken en sleuteltechnologieën van groot belang. De economische kansen van de maatschappelijke uitdagingen en de ambitie om een vooraanstaande rol te spelen op een aantal sleuteltechnologieën zijn daarom de centrale uitgangspunten in de vernieuwde topsectorenaanpak. De innovatiekracht van het MKB speelt daarbij een belangrijke rol. Het doel van de MIT is bevorderen dat ondernemers uit het MKB investeren in innovatie en het MKB betrekken bij de innovatieagenda's van het MTIB. Daarom wordt via de MIT subsidie beschikbaar gesteld voor het MKB dat een project wil doen binnen het MTIB. Sinds 2015 zijn de regionale overheden aangesloten bij de MIT. Hierdoor heeft er een harmonisatie en vereenvoudiging plaatsgevonden van (voorheen uiteenlopende) landelijke en regionale subsidie-instrumenten op het vlak van haalbaarheid en R&D-samenwerking. De provincies hebben goed zicht op de doelgroep op hun grondgebied. De provincies nemen de aanvragen van MKB-bedrijven in behandeling wanneer de aanvragers in hun provincies gevestigd zijn en dragen zo bij aan doelstellingen van het MTIB. Met de specifieke uitkering draagt het Ministerie van EZK dus bij aan de regionale MIT.
Instellingsjaar	2021
Looptijd	31-12-2025
Toelichting onttrekkingen	Er is € 1 mln onttrokken.
Toelichting toevoegingen	Er is € 1,4 mln gestort.
Toelichting omvang	De omvang per eind 2023 is € 0,4 mln. Dit is een juridisch verplicht bedrag omdat dit de nog te verantwoorden lasten dekt na de Jaarrekening 2023. De betalingen van het Rijk aan de provincie lopen iets achter op de uitgaande betalingen die de provincie doet aan de subsidieontvangers. Alle ontvangen rijks gelden zullen nodig zijn voor de lasten die in 2023 worden verantwoord.

MIT 2022

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP MIT 2022	828	2.420	3.248	0

Toelichting

Onderwerp	OVP MIT 2022
Inhoud en doel	Met het Missiegedreven Topsectoren en Innovatiebeleid (MTIB) wil het Rijk inzetten op het succesvol aanpakken van maatschappelijke uitdagingen. Hiervoor zijn technologische doorbraken en sleutel technologieën van groot belang. De economische kansen van de maatschappelijke uitdagingen en de ambitie om een vooraanstaande rol te spelen op een aantal sleuteltechnologieën zijn daarom de centrale uitgangspunten in de vernieuwde topsectorenaanpak. De innovatiekracht van het MKB speelt daarbij een belangrijke rol. Het doel van de MIT is bevorderen dat ondernemers uit het MKB investeren in innovatie en het MKB betrekken bij de innovatieagenda's van het MTIB. Daarom wordt via de MIT subsidie beschikbaar gesteld voor het MKB dat een project wil doen binnen het MTIB. Sinds 2015 zijn de regionale overheden aangesloten bij de MIT. Hierdoor heeft er een harmonisatie en vereenvoudiging plaatsgevonden van (voorheen uiteenlopende) landelijke en regionale subsidie-instrumenten op het vlak van haalbaarheid en R&D-samenwerking. De provincies hebben goed zicht op de doelgroep op hun grondgebied. De provincies nemen de aanvragen van MKB-bedrijven in behandeling wanneer de aanvragers in hun provincies gevestigd zijn en dragen zo bij aan doelstellingen van het MTIB. Met de specifieke uitkering draagt het Ministerie van EZK dus bij aan de regionale MIT.
Instellingsjaar	2022
Looptijd	1-1-2022 t/m 31-12-2025
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 3,2 mln. onttrokken aan de OVP op basis van de gerealiseerde lasten.

Toelichting toevoegingen	In 2023 is € 2,4 mln gestort in de OVP op basis van de gerealiseerde ontvangsten.
Toelichting omvang	De omvang van deze OVP is per eind 2023 nihil.

MIT 2023

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP MIT 2023	0	3.227	2.981	245

Toelichting

Onderwerp	OVP MIT 2023
Inhoud en doel	Met het Missiegedreven Topsectoren en Innovatiebeleid (MTIB) wil het Rijk inzetten op het succesvol aanpakken van maatschappelijke uitdagingen. Hiervoor zijn technologische doorbraken en sleuteltechnologieën van groot belang. De economische kansen van de maatschappelijke uitdagingen en de ambitie om een vooraanstaande rol te spelen op een aantal sleuteltechnologieën zijn daarom de centrale uitgangspunten in de vernieuwde topsectorenaanpak. De innovatiekracht van het MKB speelt daarbij een belangrijke rol. Het doel van de MIT is bevorderen dat ondernemers uit het MKB investeren in innovatie en het MKB betrekken bij de innovatieagenda's van het MTIB. Daarom wordt via de MIT subsidie beschikbaar gesteld voor het MKB dat een project wil doen binnen het MTIB. Sinds 2015 zijn de regionale overheden aangesloten bij de MIT. Hierdoor heeft er een harmonisatie en vereenvoudiging plaatsgevonden van (voorheen uiteenlopende) landelijke en regionale subsidie-instrumenten op het vlak van haalbaarheid en R&D-samenwerking. De provincies hebben goed zicht op de doelgroep op hun grondgebied. De provincies nemen de aanvragen van MKB-bedrijven in behandeling wanneer de aanvragers in hun provincies gevestigd zijn en dragen zo bij aan doelstellingen van het MTIB. Met de specifieke uitkering draagt het Ministerie van EZK dus bij aan de regionale MIT.
Instellingsjaar	2023
Looptijd	01-01-2023/31-12-2027
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 3 mln onttrokken op basis van de gerealiseerde lasten.
Toelichting toevoegingen	In 2023 is € 3,2 mln gestort op basis van de gerealiseerde ontvangsten.
Toelichting omvang	De omvang per eind 2023 is € 0,2 mln. Dit is juridisch verplicht omdat dit bedrag de lasten dekt die na 2023 nog moeten worden verantwoord op al verleende subsidiedossiers.

Natuurcompensatie HSL zuid

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Natuurcompensatie HSL zuid	95	2	0	97

Toelichting

Onderwerp	OVP Natuurcompensatie HSL zuid
Inhoud en doel	Rijkswaterstaat HSL-Zuid vergoedt de provincie Zuid-Holland financiële compensatie om voor de ontbrekende 2,9 ha overeenkomsten te sluiten met natuurbeheerders ten aanzien van inrichting en natuurbeheer.
Instellingsjaar	2010
Looptijd	De overeenkomst eindigt op de datum van afsluiting van de in de considerans genoemde integrale rekening-courantfaciliteit, tenzij partijen alsdan schriftelijk anders overeenkomen.
Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing.
Toelichting toevoegingen	In 2023 is € 0,002 mln ontvangen rente toegevoegd aan de OVP.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 0,1 mln.

OVP NOVEX-gebied ZR 2023

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP NOVEX-gebied ZR 2023	0	320	0	320

Toelichting

Onderwerp	OVP NOVEX-gebied ZR 2023
Inhoud en doel	Met de uitkering wordt beoogd de activiteiten die zijn omschreven in interbestuurlijk vastgestelde ontwikkelperspectieven in het NOVEX-gebied en de activiteiten die voortvloeien uit de uitwerking en uitvoering hiervan, welke zijn goedgekeurd in Rijk-regio overleg en schriftelijk zijn vastgelegd, te ondersteunen. Het gaat hierbij om activiteiten die randvoorwaardelijk zijn voor een kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving met oog op hiermee samenhangende opgaven zoals klimaatadaptatie, verduurzaming, stikstof, energietransitie, circulaire economie, transitie van landbouw, bodemgesteldheid, logistiek, verstedelijking en krimp.
Instellingsjaar	Januari 2024
Looptijd	01-01-2022 t/m 31-12-2026
Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing
Toelichting toevoegingen	In 2023 is € 0,3 mln ontvangen via een specifieke uitkering vanuit het Rijk.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 0,3 mln.

NOVI havengebied Rotterdam

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP NOVI havengebied Rotterdam	289	0	176	113

Toelichting

Onderwerp	OVP NOVI havengebied Rotterdam
Inhoud en doel	Het Ministerie van Binnenlandse Zaken verstrekt een specifieke uitkering (SPUK) aan de provincie ten behoeve van activiteiten in de NOVI-gebieden die randvoorwaardelijk zijn voor een kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving met oog op hiermee samenhangende uitgaven zoals klimaatadaptatie, verduurzaming, stikstof, energietransitie, circulaire economie, transitie landbouw, bodemgesteldheid, logistiek, verstedelijking en krimp. Het in 2021 ontvangen bedrag van circa € 0,2 mln is bedoeld voor de periode 1-11-2021 t/m 31-12-2023.
Instellingsjaar	2021
Looptijd	31-12-2023
Toelichting onttrekkingen	Er is € 0,2 mln onttrokken op basis van de gerealiseerde lasten.
Toelichting toevoegingen	Er is € 1 mln toegevoegd op basis van vooruitontvangen specifieke uitkering voor stimuleren innovatie MKB.
Toelichting omvang	Het Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft in 2021 en in 2022 een specifieke uitkering (SPUK) aan de provincie verstrekt ten behoeve van activiteiten in de NOVI-gebieden (Nationale Omgevingsvisie-gebieden) die randvoorwaardelijk zijn voor een kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving. Dit met oog op hiermee samenhangende uitgaven zoals klimaatadaptatie, verduurzaming, stikstof, energietransitie, circulaire economie, transitie landbouw, bodemgesteldheid, logistiek, verstedelijking en krimp. Het in 2021 ontvangen bedrag van in totaal € 0,2 mln is bedoeld voor de periode 1-11-2021 t/m 31-12-2023. De omvang ultimo 2023 bedraagt € 0,1 mln.

Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed	1.118	0	933	185

Toelichting

Onderwerp	OVP Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed
Inhoud en doel	Het doel van de regeling is het ontzorgen van kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren bij het verduurzamen van hun vastgoed. Met deze regeling kunnen provincies activiteiten uitvoeren die het volgende omvatten: <ol style="list-style-type: none"> Het begeleiden van kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren bij het verduurzamen van gebouwde onroerende zaken die zij in eigendom hebben tot aan het moment van aanbesteding van de maatregelen ter verduurzaming van deze gebouwde onroerende zaken. Het stimuleren van vraagbundeling bij kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren bij de verduurzaming van gebouwde onroerende zaken die zij in eigendom hebben. Het delen van opgedane regionale kennis en ervaring met het Kennis- en innovatieplatform verduurzaming maatschappelijk vastgoed.
Instellingsjaar	2020
Looptijd	31-12-2024
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 0,9 mln onttrokken aan de OVP. Het betreft de gerealiseerde inzet van adviseurs die die ten behoeve van de regeling ontzorgingsprogramma's maatschappelijk vastgoed Zuid-Holland diensten leveren aan de provincie Zuid-Holland, waaronder: ontwikkeling en uitvoering van communicatiestrategie en advisering over verduurzaming van maatschappelijk vastgoed.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang € 0,2 mln. Het verloop van toekomstige onttrekkingen is als volgt geraamd: 2024: € 0,2 mln.

Ontzorging Maatschappelijk Vastgoed 2e tranche

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Ontzorging Maatschappelijk Vastgoed 2e tranche	2.922	0	424	2.498

Toelichting

Onderwerp	OVP Ontzorging Maatschappelijk Vastgoed 2e tranche
Inhoud en doel	Het ontzorgen van kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren bij het verduurzamen van gebouwen die zij in eigendom hebben.
Instellingsjaar	December 2022
Looptijd	03-10-2022 t/m 31-12-2024
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 0,4 mln onttrokken aan de OVP. Dit bedrag is ingezet voor het ontzorgen van kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren bij het verduurzamen van gebouwen die zij in eigendom hebben.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang € 2,5 mln. Het verloop van toekomstige onttrekkingen is als volgt geraamd: 2024: € 2,5 mln.

PMR 750 ha

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP PMR 750 ha	71.982	0	3.916	68.066

Toelichting

Onderwerp	OVP PMR 750 ha
Inhoud en doel	Partijen zullen onder de voorwaarden van deze overeenkomst met elkaar samenwerken opdat elk van de partijen haar verplichtingen uit deze overeenkomst kan uitvoeren en het Programma '750 hectare natuur- en recreatiegebied' wordt gerealiseerd.
Instellingsjaar	2005
Looptijd	Deze Overeenkomst eindigt wanneer blijkt dat het Programma '750 hectare natuur- en recreatiegebied' overeenkomstig het Toetsingskader is gerealiseerd.
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 3,9 mln onttrokken aan de OVP ter dekking van de volgende gerealiseerde activiteiten / lasten: <ul style="list-style-type: none"> • Subsidies € 3 mln • Aankoop van gronden en inrichting daarvan € 0,9 mln
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 68,1 mln.

Provinciale maatregelen PAS-melders

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Provinciale maatregelen PAS-melders	0	6.045	0	6.045

Toelichting

Onderwerp	OVP Provinciale maatregelen PAS-melders
Inhoud en doel	De provincie heeft, ter versnelling van het Legalisatieprogramma PAS-meldingen, een aanvraag ingediend voor maatregelen, die met voldoende zekerheid, een oplossing bieden voor gemelde PAS-projecten. De aanvraag wordt gedaan in het kader van de Regeling provinciale maatregelen PAS-melders.
Instellingsjaar	December 2023
Looptijd	28-02-2025
Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing.
Toelichting toevoegingen	In 2023 is een bijdrage van het Rijk, conform beschikking, van € 6 mln toegevoegd aan de OVP.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 6 mln.

Provinciale versnellingsvoorstellen transitie landelijk gebied (NPLG)

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Provinciale versnellingsvoorstellen transitie landelijk gebied (NPLG)	1.214	1.091	435	1.870

Toelichting

Onderwerp	OVP Provinciale versnellingsvoorstellen transitie landelijk gebied (NPLG)
Inhoud en doel	Via de provinciale versnellingsvoorstellen werken de rijksoverheid en de provincies samen aan een integrale en gebiedsgerichte aanpak om in een specifiek gebied bij te dragen aan de doelen van het NPLG. Specifiek gaat het om beleidsdoelstellingen op het gebied van de versterking van de natuur (waaronder de reductie van stikstof), de verbetering van de waterkwaliteit en, de klimaatopgave. Het versnellingstraject is een voorloper op de gebiedsprogramma's van de provincies. Concreet gaat het om de volgende voorstellen: <ul style="list-style-type: none"> • Kwaliteitsbaggeren in natuurgebied Veenweiden Krimpenerwaard; • Omhoog met het veen Krimpenerwaard; • Onderzoek smart grids energiemaatregelen.
Instellingsjaar	December 2022
Looptijd	05-04-2022 t/m 31-12-2024
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 0,4 mln onttrokken aan de OVP ter dekking van subsidies.
Toelichting toevoegingen	In 2023 is een bijdrage van het Rijk, conform beschikking, van € 1,1 mln toegevoegd aan de OVP.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 1,9 mln.

Schone Lucht Akkoord (SLA)

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Schone Lucht Akkoord (SLA)	495	0	428	67

Toelichting

Onderwerp	OVP Schone Lucht Akkoord (SLA)
Inhoud en doel	De specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord ter hoogte van € 0,5 mln is voor het treffen van maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit in het kader van het Schone Lucht Akkoord (Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord) aan gemeentes.
Instellingsjaar	2021
Looptijd	01-09-2021 t/m 01-09-2023
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 0,4 mln onttrokken aan de OVP voor het project Schone Laadinfrastructuur Alblasterdam.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 0,1 mln.

Smart Mobility Synchronode

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Smart Mobility Synchronode	0	75	14	61

Toelichting

Onderwerp	OVP Smart Mobility Synchronode
Inhoud en doel	Bijdrage in de kosten van ambtelijke inzet voor het project Synchronode in de vorm van een EU-subsidie
Instellingsjaar	Februari 2023
Looptijd	3 jaar (2023 t/m 2025)
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is een bedrag van € 0,01 mln onttrokken aan de OVP voor de dekking van personeelskosten
Toelichting toevoegingen	In 2023 is een bedrag van € 0,07 toegevoegd aan de OVP en betrof het voorschot op de toegekende bijdrage.
Toelichting omvang	Per ultimo 2023 bedraagt de omvang van deze OVP € 0,06 mln

Startup In Residence Intergov 2022

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Startup In Residence Intergov 2022	0	326	306	20

Toelichting

Onderwerp	OVP Startup In Residence Intergov 2022
Inhoud en doel	Door het ministerie van BiZa wordt een specifieke uitkering (SPUK) toegekend aan Provincie Zuid-Holland en is onderdeel van het samenwerkingsverband "Startup in Residence Intergov". Het programma kent meerdere doelen zoals o.a. het stimuleren van innovatieve startups in Zuid-Holland. Ten behoeve van de samenwerking heeft de provincie Zuid-Holland medewerkers aangesteld en worden werkzaamheden verricht die ten gunste komen aan alle partners van de samenwerking (PZH; Den Haag; BiZa, Ez, LNV en SZW).
Instellingsjaar	November 2022
Looptijd	2022 met jaarlijkse verlenging tot nader order
Toelichting onttrekkingen	Er is in 2023 € 0,3 mln. onttrokken aan de OVP op basis van de gerealiseerde lasten.
Toelichting toevoegingen	Er is in 2023 € 0,3 mln. gestort in de OVP op basis van gerealiseerde ontvangsten.
Toelichting omvang	De omvang van de OVP ultimo 2023 is vrijwel nihil

Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021	5.310	0	856	4.454

Toelichting

Onderwerp	OVP Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021
Inhoud en doel	Het doel van deze regeling is het stimuleren van het nemen of versnellen van kosteneffectieve en risicogestuurde verkeersveiligheidsmaatregelen op het onderliggend wegennet.
Instellingsjaar	2020
Looptijd	30-11-2020 t/m 30-11-2025
Toelichting onttrekkingen	De onttrekking aan de OVP bedraagt € 0,9 mln en betreft de volgende projecten: <ul style="list-style-type: none"> • Ronde N218 (Kleidijk)-Westvlietweg € 0,1 mln • N443 Botronde € 0,8 mln
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting omvang	De omvang van de OVP ultimo 2023 bedraagt € 4,5 mln.

Tijdelijke regeling bodem onderdeel buitenproportioneel

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Tijdelijke regeling bodem onderdeel buitenproportioneel	316	0	80	236

Toelichting

Onderwerp	OVP Tijdelijke regeling bodem onderdeel buitenproportioneel
Inhoud en doel	Het doel van uitkering is om het bevoegde gezag in staat te stellen nieuwe bodemkwaliteitsopgaven te signaleren en daarop te reageren met een passende aanpak conform §2 van de regeling (buitenproportionele opgaven). De SPUK is toegekend voor de onderdelen PFAS ter hoogte van € 0,3 mln en Aanpak diffuus lood ter hoogte van € 1,4 mln.
Instellingsjaar	2021
Looptijd	29-10-2021 t/m 28-10-2024
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 0,1 mln voor PFAS onttrokken aan de OVP.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 0,2 mln.

Truckparkings

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Truckparkings	847	0	172	675

Toelichting

Onderwerp	OVP Truckparkings
Inhoud en doel	Terugdringen van het tekort aan beveiligde vrachtwagenparkeerplaatsen door het ondersteunen van aanleg van nieuwe parkeerlocaties of uitbreiden van bestaande locaties.
Instellingsjaar	2021
Looptijd	2022
Toelichting onttrekkingen	Aan de OVP is een bedrag van € 0,2 mln onttrokken.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing
Toelichting omvang	Per ultimo 2023 heeft de OVP een omvang van € 0,7 mln. Deze middelen zullen worden ingezet voor de bekostiging van de subsidiabele projectkosten.

Uitvoering Aanpak piekbelasting

Verloop OVP

Niet van toepassing.

Toelichting

Onderwerp	OVP Uitvoering Aanpak piekbelasting
Inhoud en doel	Met deze specifieke uitkering voor de uitvoering aanpak piekbelasting worden provincies in staat gesteld om regionale uitvoeringsteams te vormen, bezetten en/of te ondersteunen. Met de provincie Zuid-Holland zijn werkafspraken gemaakt. Concreet betekent dit dat kosten voor de capaciteit ter ondersteuning van de regionale uitvoeringsteams in de provincie voor een bijdrage in aanmerking komen.
Instellingsjaar	Februari 2024
Looptijd	01-03-2023 t/m 31-12-2025
Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 0.

Uitvoeringsprogramma Natuur

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Uitvoeringsprogramma Natuur	14.814	10.928	3.534	22.209

Toelichting

Onderwerp	OVP Uitvoeringsprogramma Natuur
Inhoud en doel	Met de 12 Provinciale Uitvoeringsprogramma's beoogt het Rijk natuurherstel in de meest kwetsbare natuurgebieden. De inzet richt zich met name op overbelaste stikstofgevoelige Natura2000-gebieden en leefgebieden van soorten. De provincie Zuid-Holland heeft hiertoe een Provinciaal Uitvoeringsprogramma Zuid-Holland opgesteld. De door het Rijk beschikbaar gestelde middelen zijn aanvullend aan de afspraken in het Natuurpact.
Instellingsjaar	2021
Looptijd	31-12-2025
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 3,5 mln onttrokken aan de OVP ter dekking van de volgende gerealiseerde activiteiten / lasten: <ul style="list-style-type: none"> • Subsidies € 2,6 mln • Procesmanagement (door terreinbeherende organisaties) 0,4 mln • Arbeidscapaciteit en inhuur € 0,3 mln • Onderzoek, advies en bijdragen € 0,2 mln
Toelichting toevoegingen	In 2023 is van het Rijk, conform beschikking, een bijdrage van € 10,9 mln toegevoegd aan de OVP .
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 22,2 mln.

Veenweide Innovatie Programma (VIP-NL)

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Veenweide Innovatie Programma (VIP-NL)	0	1.271	350	921

Toelichting

Onderwerp	OVP Veenweide Innovatie Programma (VIP-NL)
Inhoud en doel	De PZH heeft werkt samen met de provincies Noord-Holland en Utrecht op basis van de samenwerkingsovereenkomst (SOK) VIP-NL (projecten). In die samenwerking is de PZH pen-/regievoerder voor een viertal subsidieprojecten. De PZH ontvangt voor deze subsidieprojecten bijdragen van de beide provincies. Het betreft de volgende subsidieprojecten: <ul style="list-style-type: none"> • Klei in veen • Boeren op hoog water (fase 2) • Natte teelten • Veenmos
Instellingsjaar	November 2022
Looptijd	31 december 2025
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 0,4 mln onttrokken aan de OVP ter dekking subsidies.
Toelichting toevoegingen	In 2023 een bijdrage van andere provincies, conform samenwerkingsovereenkomst, van € 1,3 mln toegevoegd aan de OVP.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 0,9 mln.

Verkeersinfrastructuur

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Verkeersinfrastructuur	12	0	0	12

Toelichting

Onderwerp	OVP Verkeersinfrastructuur
Inhoud en doel	Via deze regeling wordt bijgedragen aan projecten en maatregelen die door Rijk en regio zijn afgesproken in de Bestuurlijke Overleggen MIRT. De projecten en maatregelen zijn gericht op het stimuleren van doelmatiger en duurzamer gebruik van verkeersinfrastructuur.
Instellingsjaar	2021
Looptijd	2024
Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing
Toelichting omvang	Per ultimo 2023 is de omvang van deze OVP € 0,01 mln en zullen worden terugbetaald aan het Rijk

Verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	469	0	0	469

Toelichting

Onderwerp	OVP Verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023
Inhoud en doel	De bijdrage wordt ontvangen voor verkeersveiligheidsmaatregelen bij het project 'N214A+B Groot Onderhoud en Verbetering Verkeersveiligheid'. Het omhelst naast asfaltonderhoud, bermonderhoud, kleine onderhoudsmaatregelen (verlichting, meubilair etc.) een aantal grootschalige reconstructies t.b.v. verkeersveiligheid en bereikbaarheid. Bij Noordeloos (gemeente Molenlanden) worden vanuit verkeersveiligheidsoverwegingen de huidige voorrangskruispunten met de Middenweg en Gorissenweg omgebouwd tot (enkelstrooks)rotonde.
Instellingsjaar	Januari 2023
Looptijd	01-07-2022 t/m 31-12-2027
Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting omvang	De omvang van de OVP ultimo 2023 bedraagt € 0,5 mln.

Versnelling natuurinclusief isoleren

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Versnellen Natuurinclusief isoleren	0	8.637	0	8.637

Toelichting

Onderwerp	OVP Versnelling natuurinclusief isoleren
Inhoud en doel	De provincies krijgen een centrale rol in: a. Het adviseren van gemeenten over het soortenmanagementplan; b. Het beoordelen van aanvragen van gemeenten van ontheffingen, vergunningen of vrijstellingen die worden onderbouwd met een soortenmanagementplan; c. Het realiseren of financieren van alternatieve verblijfplaatsen; d. Het toezichthouden op en handhaven van voorschriften ter bescherming van beschermde diersoorten, in zoverre dit noodzakelijk is voor de uitvoering van de energiebesparende isolatie van de thermische schil van gebouwen in de gebouwde omgeving
Instellingsjaar	December 2023
Looptijd	1 januari 2021 t/m 31 december 2027
Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing.
Toelichting toevoegingen	In 2023 is van het Rijk, conform beschikking, een bijdrage van € 8,6 mln toegevoegd aan de OVP.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 8,6 mln.

Vorbereidingskosten landelijk gebied, versnellingsvoorstellen en PAS-melders (NPLG)

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Vorbereidingskosten landelijk gebied, versnellingsvoorstellen en PAS-melders (NPLG)	1.200	1.200	2.400	0

Toelichting

Onderwerp	OVP Vorbereidingskosten landelijk gebied, versnellingsvoorstellen en PAS-melders (NPLG)
Inhoud en doel	In de startnotitie voor het Nationaal Programma Landelijk Gebied (hierna NPLG)2 heeft het kabinet de transitieopgave van het NPLG aangekondigd. Provincies zijn aan de slag gegaan met de ontwikkeling van gebiedsplannen en deze worden gebaseerd op de verplichte doelstellingen op gebied van natuur, inclusief stikstof, water en klimaat. Met deze specifieke uitkering voor de uitvoeringskosten worden provincies in staat gesteld om extra inzet te plegen op het NPLG bovenop hun bestaande werkzaamheden. Daarnaast ontvangen provincies een voorschot op kosten voor de voorbereiding van de versnellingsvoorstellen en de maatregelen ten behoeve van PAS-melders, evenals op de operationele kosten die aan de realisatie van deze voorstellen en maatregelen zijn verbonden.
Instellingsjaar	December 2022
Looptijd	05-04-2022 t/m 31-12-2023
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 2,4 mln onttrokken aan de OVP ter dekking van de volgende gerealiseerde activiteiten / lasten: <ul style="list-style-type: none"> • Arbeidscapaciteit en inhuur € 2,3 mln • Onderzoek en advies € 0,1 mln
Toelichting toevoegingen	In 2023 is van het Rijk, conform beschikking, een bijdrage van € 1,2 mln toegevoegd aan de OVP.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 0 mln.

Woondeals 2022

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Woondeals 2022	299	0	89	210

Toelichting

Onderwerp	OVP Woondeals 2022
Inhoud en doel	De minister verstrekt een specifieke uitkering aan een provincie voor het: a. Inhuren van capaciteit om gemeenten en provincies te ondersteunen in het opstellen en uitvoeren van de woondeals. b. Het inhuren van de capaciteit en expertise voor in kaart brengen van kansen en knelpunten op locatieniveau met betrekking tot woningbouwplannen.
Instellingsjaar	2022
Looptijd	01-10-2022 t/m 31-12-2025
Toelichting onttrekkingen	In 2023 is € 0,1 mln onttrokken aan de OVP voor proceskosten omtrent opstellen en uitvoeren regionale woondeals.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 0,2 mln.

Woondeals 2023

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Woondeals 2023	0	1.129	0	1.129

Toelichting

Onderwerp	OVP Woondeals 2023
Inhoud en doel	De Minister verstrekt een specifieke uitkering aan een provincie voor de inhuur van capaciteit of expertise om intern ondersteuning te bieden, voor het maken van proceskosten of om gemeenten te ondersteunen in het opstellen en uitvoeren van de woondeals.
Instellingsjaar	November 2023
Looptijd	01-01-2023 t/m 31-12-2026
Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing.
Toelichting toevoegingen	In 2023 is € 1,1 mln toegevoegd aan de OVP op basis van de beschikking voor de specifieke uitkering van € 1,1 mln.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang van de OVP € 1,1 mln.

Zero Emissiebussen ZH-N

Verloop OVP

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Saldo per 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2023
OVP Zero Emissiebussen ZH-N	0	915	0	915

Toelichting

Onderwerp	OVP Zero Emissiebussen ZH-N
Inhoud en doel	Rijksbijdrage in de aanschaf van Zero emissiebussen.
Instellingsjaar	Oktober 2023
Looptijd	2023 t/m 2025
Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing
Toelichting toevoegingen	In 2023 is een bedrag van € 0,9 mln toegevoegd aan de OVP en betreft de eerste tranche van de toegekende bijdrage.
Toelichting omvang	De omvang van deze OVP bedraagt per ultimo 2023 € 0,9 mln.

Bijlage 4 Controleverklaring

Volgt.

Bijlage 5 Statenbesluit

Volgt na vaststelling PS.

Bijlage 6 Amendementen en moties

Volgt na vaststelling PS.

Bijlage 7 Afkortingenlijst

ACCEZ	Accelerating Circular Economy Zuid-Holland
ANLb	Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer
Asv	Algemene Subsidieverordening Zuid-Holland
AWZI	Afvalwaterzuivingsinstallatie
BBL	Bureau Beheer Landbouwgronden
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
Bibob	Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BPL	Bijzonder Provinciaal Landschap
BRE	Bestuurlijke Regionale Ecosysteem
BRIKS	Bouwen, Reclame, Inrit, Kappen en Slopen
BRO	Basis Registratie Ondergrond
BRP	Basisregistratie Personen
BZK	ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CdK	Commissaris der Koning
CES	Cluster-energie Strategieën
CID	Central Innovation District
CLINSH	CLean INland SHipping
DBI	Dienst Beheer Infrastructuur
DCMR	DCMR Milieudienst Rijnmond
DMS	Datamanagementsysteem
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
EBZ	Economic Board Zuid-Holland
EC	Europese Commissie
ECRN	European Chemical Regions Network
EGTC	European Grouping of Territorial Cooperation
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EMU	Economische en Monetaire Unie
EU	Europese Unie
EVZ	Ecologische verbindingzones
EZK	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Fido	wet Financiering decentrale overheden
FLIE	Field Lab voor industriële elektrificatie
GC	Gebiedscoöperatie
GIS	Geografische Informatie Systeem
GLB	Europese Gemeenschappelijke Landbouwbeleid
GLB NSP	Gemeenschappelijk Landbouwbeleid Nationaal Strategisch Plan
GS	(College van) Gedeputeerde Staten
GVC	Goederenvervoercorridor
GvG	Grond-voor-Grond
HCA	Human Capital akkoord Zuid-Holland
HIC	Haven Industrie Complex

HOV	Hoogwaardig openbaar vervoer
HZH	Houdstermaatschappij Zuid-Holland B.V.
I&W	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
IBP	Interbestuurlijk programma
IBP-VP	Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland
IBP-VP-HUV	Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland Hollands-Utrechtse Veenweiden
IBP-VP-ZWD	Interbestuurlijk Programma Zuidwestelijke Delta
Interreg	Interregionale samenwerking
IODS	Integrale ontwikkeling Delft-Schiedam
IPO	Interprovinciaal Overleg
IQ	InnovationQuarter
IRP	Integraal Ruimtelijk Project
IVN	Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid
IVRI's	Intelligente verkeersregelinstallaties (IVRI's)
JTF	Just Transition Fund
KPI's	Kritische Prestatie-indicatoren
KRW	Kaderrichtlijn Water
LDO	Landelijke Databank Overstromingsinformatie
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale
LNV	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
LSH	Life Science en Health
LUMC	Leids Universitair Medisch Centrum
MER	Milieueffectrapport
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
MIT	MKB Innovatiestimulering Topsectoren
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MoVe	Mobiliteit en Verstedelijking
MRA	Metropoolregio Amsterdam
MRB	Motorrijtuigenbelasting
MRDH	Metropoolregio Rotterdam Den Haag
MVO	Meerjarenprogramma versterking omgevingsveiligheid
NBC	Natuurbeheer-collectief
NDW	Nationaal Dataportaal Wegverkeer
NLS	Nationale Limes Samenwerking
NNN	Natuurnetwerk Nederland
NO2	Stikstofdioxide
NOVI	Nationale Omgevingsvisie
NOVEX	Nationale Omgevingsvisie Extra
NPLG	Nationaal Programma Landelijk Gebied
NPRZ	Nationaal Programma Rotterdam Zuid
NSP	Nationaal Strategisch Plan

OMS	Onderhouds Management Systeem
OV	Openbaar vervoer
OVP	Overlopende passiva
P&C	Planning en Control
PAS	Programmatische Aanpak Stikstof
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
pMIEK	Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat
PMR	Project Mainportontwikkeling Rotterdam
POP	Platteland Ontwikkelings Programma
PRG	Provinciale Recreatiegebieden
PS	(College van) Provinciale Staten
PZE	Programma Zuid-Hollands Economie
PZH	provincie Zuid-Holland
PZI	Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur
RBO	Regionaal Bestuurlijk Overleg
R-net	Randstad-net
RES	Regionale Energie Strategie
RH2INE	Rhine Hydrogen Integration Network of Excellence
RIEC	Regionale Informatie Expertise Centrum
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RMP	Regionale Mibiliteitsplannen
RNIZ	Regionale Netwerken voor Zuid-Holland
RodS	Recreatie om de Stad
ROM-D	Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Drechtsteden
ROR	Richtlijn Overstromingsrisico's
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
RZG	Rotterdam Zoetermeer Gouda
SEOP	Stichting Educatieve Orkestprojecten
Srg	Subsidieregeling Groen
SLA	Schone Lucht Akkoord
SPUK	Specifieke uitkering
SWUNG	Samen Werken aan de Uitvoering van Nieuw Geluidbeleid
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TBM	Terrein Beheer Model
TEU	Twenty Feet Equivalent
TBO	Terreinbeherende organisaties
UPG	Uitvoeringsprogramma Groen
USK	Uitnamestrategiekader
UvW	Unie van Waterschappen
UWO	Uitwerkingsovereenkomst
UWW	Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen
VFF	Vroege Fase Financiering
VHR	Vogel- en Habitatrichtlijn
VIC	Veenweide Innovatie Centrum

VIP-NL	Nationaal Veenweide Innovatieprogramma
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VTH	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
VWS	ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
VZHG	Vereniging van Zuid-Hollandse Gemeenten
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WHW	Wet Herverdeling Wegenbeheer
Wm	Wet milieubeheer)
Wob	Wet openbaar bestuur
Woo	Wet open overheid
Wro	Wet ruimtelijke ordening
ZHOV	Zuid-Hollandse Omgevingsverordening
ZH-PLG	Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied
ZZS	Zeer Zorgwekkende Stoffen